
JAPANILAISVAIKUTTEISTEN PUUTARHOJEN HOITO SUOMESSA

Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteisen puutarhan hoitotyöselostus

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Maisemasuunnittelu

Lepaa, syksy 2014

Terhi Tuominen

LEPAA
Maisemasuunnittelu

Tekijä	Terhi Tuominen	Vuosi 2014
Työn nimi	Japanilaisvaikutteisten puutarhojen hoito Suomessa	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä hoitotyöselostus japanilaisvaikutteiseen puutarhaan, joka sijaitsi Hyvinkään Lounatuulenpuistossa. Opinnäytetyön tilaajana oli Hyvinkään kaupunki. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten japanilaisia hoitomenetelmiä voitaisiin soveltaa Suomeen toteutetussa japanilaisvaikutteisessa puutarhassa.

Taustatyönä tutkittiin japanilaisista puutarhoista kertovaa kirjallisuutta sekä tehtiin useita haastatteluja, jotta saataisiin kokemuksesta tietoa. Opinnäytetyötä varten haastateltiin henkilöitä, jotka olivat olleet suunnittelemassa ja toteuttamassa Hyvinkään Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteista puutarhaa. Lisäksi haastateltiin henkilöitä, jotka vastasivat muiden Suomessa sijaitsevien japanilaisvaikutteisten puutarhojen suunnittelusta, toteutuksesta tai hoidosta.

Hoitoluokitusta voidaan soveltaa japanilaisvaikutteisessa puutarhassa. Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteisen puutarhan hoitoluokan suunniteltiin olevan A1. Hoitotyöselostuksessa hoitoluokka muutettiin A2, koska alue pysyy suunnitelman mukaisena ja käyttökelpoisena hoitoluokan A2 laatuvaatimusten mukaan. Hoitoaluekohtaiset erityistoimenpiteet määriteltiin erikseen sovittaviksi töiksi. Esimerkiksi pensaiden muotoon leikkaaminen oli erityistoimenpide, jota havainnollistettiin viivapiirroksilla ja valokuvilla. Tavallisten hoitotoimenpiteiden, kuten nurmikon hoidon osalta hoitotyöselostuksessa käytettiin viheralueiden hoito-julkaisua VHT'14.

Uusi opinnäytetyöaihe voisi olla esimerkiksi koko Lounatuulenpuiston hoitotyöselostuksen laatiminen. Tutkimusta voitaisiin jatkaa myös selvittämällä, kuinka erilaiset kasvupaikat ja pienilmastot vaikuttavat japanilaisien kasvien kestävyYTEEN.

Avainsanat Japanilainen puutarha, hoitotyöselostus, hoitosuunnitelma, Lounatuulenpuisto, Hyvinkää

Sivut 55 s. + liitteet 57 s.

Lepaa
Degree Programme in Landscape Design

Author	Terhi Tuominen	Year 2014
Subject of Bachelor's thesis	The Maintenance of Gardens Influenced by Japanese Gardens in Finland	

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to make a maintenance specification to a garden which had been influenced by Japanese gardens. The garden was located in Hyvinkää and was part of Lounatuulenpuisto. The commissioner of the thesis was the town of Hyvinkää. The objective of the thesis was to find out how Japanese maintenance methods could be adapted to a garden in Finland which had been influenced by the Japanese gardens.

Background information was collected from books that told about Japanese gardens and several interviews were made to collect experiential knowledge. Several persons who had been planning or carrying out the garden influenced by Japanese gardens in Lounatuulenpuisto, Hyvinkää were interviewed. Also several other persons who were in charge of planning, carrying out or maintaining of the other gardens in Finland influenced by Japanese gardens were interviewed.

The maintenance classification can be adapted into a garden influenced by Japanese gardens. The maintenance class of the Lounatuulenpuisto garden influenced by Japanese gardens was planned to be A1. In the maintenance specification the maintenance class was changed to A2. The area would stay according to the plan and workable with the quality requirements of the maintenance class A2. The special measures of different maintenance areas were defined as separately agreeable tasks. For example cutting the shrubs in forms was a special measure that was illustrated by line drawings and photos. In the maintenance specification the publication of the maintenance of green areas VHT'14 was used for ordinary maintenance measures, for example maintaining of the lawn.

A new subject for a thesis could be for example making a maintenance specification for the whole Lounatuulenpuisto. The research could also be continued by finding out, how different habitats and microclimates influence the hardiness of Japanese plants.

Keywords Japanese garden, maintenance specification, maintenance plan, Lounatuulenpuisto, Hyvinkää

Pages 55 p. + appendices 57 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	JAPANILAISEN PUUTARHAN ELEMENTTEJÄ.....	3
2.1	Kivet.....	3
2.1.1	Askelkivet.....	4
2.1.2	Sora ja hiekka	5
2.2	Vesi.....	6
2.3	Kasvit	9
2.3.1	Havukasvit.....	9
2.3.2	Lehtipuut.....	11
2.3.3	Pensaat.....	13
2.3.4	Köynnökset.....	14
2.3.5	Ruohovartiset kasvit	15
2.3.6	Sammalet	16
2.4	Rakenteet.....	17
2.4.1	Kivilyhdyt.....	17
2.4.2	Aidat	18
2.4.3	Portit	19
2.4.4	Sillat.....	19
3	JAPANILAISTEN PUUTARHOJEN HOITO JAPANISSA	21
3.1	Puiden ja pensaiden kunnossapito.....	21
3.2	Puiden talvisuojaus.....	23
3.3	Sammalen hoito.....	24
3.4	Bambuaitojen käsittely.....	25
4	VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS	26
4.1	Yleistä.....	26
4.2	A Rakennetut viheralueet	27
5	JAPANILAISVAIKUTTEISTEN PUUTARHOJEN HOITO SUOMESSA	28
5.1	Roihuvuoren japanilaisvaikutteinen puisto	28
5.1.1	Valkoinen tiikeri - kalliopuutarha	29
5.1.2	Musta kilpikonna - sammalpuutarha	29
5.1.3	Punainen fenix-lintu - keskusalue ja elämänvirta.....	31
5.1.4	Sininen lohikäärme - vesiaihe ja kirsikkarinne	34
5.1.5	Tarueläinpaalut	36
5.1.6	Hulevesien käsittely.....	36
5.2	Viikin japanilaisvaikutteinen kivipuutarha	37
5.2.1	Kasvillisuus	38
5.2.2	Rakenteet	39
5.3	Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteinen puutarha.....	42
5.3.1	Kivipuutarha	43
5.3.2	Zen-puutarha.....	44
5.3.3	Kukkulapuutarha	45
5.3.4	Japanilaisten kasvien arboretum.....	47
5.3.5	Kuzurezumi-kiviladontatekniikka	48
5.3.6	Hoitotyöselostuksen tavoitteet ja lähtökohdat.....	49

5.3.7	Hoitotöiden haasteita	50
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	52
	LÄHTEET	53

Liite 1	Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteisen puutarhan hoitotyöselostus
Liite 2	Japanilaisessa puutarhassa käytettäviä kasveja
Liite 3	Lounatuulenpuiston japanilaisten kasvien luettelo
Liite 4	Luettelo leikkaamista kestävästä, syysväriltään punaisista pensaista
Liite 5	Arkkitehti Asako Hashimoton haastattelu
Liite 6	Lounatuulenpuiston istutussuunnitelma

1 JOHDANTO

Japanilaisessa puutarhassa pyritään luomaan tasapainoinen tila, jossa kaikki elementit ovat tasapainossa. Puutarhoissa ihannoidaan luonnollisuutta ja yksinkertaisuutta, jotka usein toteutuvat suomalaisessa luonnossa. Suomalaisia ja japanilaisia yhdistää luonnon arvostaminen ja kunnioitus. Japanilaiset puutarhat kiehtovat suomalaisia, koska niissä on mielenkiintoinen ristiriita. Luonnolliselta näyttävä japanilainen puutarha on todellisuudessa tarkkaan harkittu ja säädelty yksityiskohtia myöten.

Japanilaisten puutarhojen rakentamisella on pitkä historia. Vanhin japanilaisista puutarhoista kertova, nykypäiviin asti säilynyt kirjoitelma on Sakuteiki. Vaikka Sakuteiki on kirjoitettu lähes tuhat vuotta sitten, osaa kirjoitelman ohjeista käytetään vielä tänäkin päivänä. Kirjoitelma kertoo puutarhojen tekemisestä Heian-kaudella (794–1185), sekä rakentamiseen vaikuttaneista tekijöistä, kuten esimerkiksi luonnosta, uskonnosta ja tabuista.

Japanilaisille tärkeimmät vuodenaajat ovat kevät ja syksy, jolloin puutarhassa saa olla tyynen vihreyden lisäksi voimakkaita värejä. Kevään tulosta kertovat kukkivat aprikoosi- ja kirsikkapuut, atsaleat ja alppirusut. Syksyllä ruskan hehkuvat värit kuvaavat vuodenaikojen jatkuvaa kiertoa. Eri vuorokauden- ja vuodenaajat tuovat jatkuvasti puutarhasta esille uusia merkityksiä. Puutarhat tuntuvat sulautuvan luontevasti ympäristöön, sillä niissä toistetaan kauempana näkyviä muotoja. Esimerkiksi jos ympäristössä puiden latvat ovat muodoltaan pyöreitä, voidaan puut tai atsaleat muotoilla myös puutarhassa pyöreiksi.

Vain Japanissa voi olla aito japanilainen puutarha. Esimerkiksi Suomessa ei voi käyttää samoja kasvilajeja kuin Japanissa ja käytettävät kivilajit ovat erilaisia. Japanin ulkopuolella olevat puutarhat ovat muunnelmia tai kopioita, joissa on vaikutteita japanilaisista puutarhoista. Kyseisiä puutarhoja kuvaa parhaiten termi japanilaisvaikutteinen puutarha.

Suomessa on muutama julkinen japanilaisvaikutteinen puutarha. Niistä vanhin on Helsingin Roihuvuoren japanilaisvaikutteinen puisto, joka on valmistunut vuonna 1998. Puiston on suunnitellut ja toteuttanut luontopuutarhuri Jukka Toivonen. Myöhemmin maisema-arkkitehti Virve Veisterä teki muutoksia puistoon. Roihuvuoren japanilaisvaikutteisessa puistossa on esimerkiksi bambusta tehtyjä aitoja, sammalpuutarha, kuiva elämänvirta, kirsikkarinne sekä avokalliolla virtaava vesiaihe. Puiston hoidosta vastaa kartanovastaava Pepita Palonen.

Helsingin Gardeniassa Viikissä on japanilaisvaikutteinen kivipuutarha, joka on valmistunut vuonna 2001. Puutarhan on suunnitellut ja toteuttanut puutarhasuunnittelijamestari Kazuo Makioka. Japanilaisvaikutteisen puutarhan esikuva on 1300 vuotta vanha kivipuutarha, joka löydettiin Japanin Narasta. Makioka on ollut mukana puutarhan arkeologisissa kaivauksissa. Helsingin Gardenian japanilaisvaikutteista puutarhaa hallitsee suuri, kuiva kivivirta. Teepuutarha on rajattu muusta puutarhasta bambuaidalla. Puutarhan hoidosta vastaa hortonomi Katja Uski.

Aloite opinnäytetyöaiheesta tuli Hyvinkään kaupunginpuutarhurilta Terhi Parkkali-Reskolalta. Metsäkaltevan asuatomessualueelle rakennettiin japanilaisvaikutteinen puutarha, johon tarvittiin hoitotyöselostus. Opinnäytetyön tavoitteena oli hoitotyöselostus, jossa pyrittiin ottamaan kustannukset huomioon. Hoitotyöselostukseen liittyen haastateltiin suunnittelija Asako Hashimotoa ja kysyttiin hänen näkemystään puutarhan hoidosta. Japanilaisvaikutteisten puutarhojen hoitoa Suomessa on tutkittu vähän ja aiheesta oli hankalaa löytää tietoa. Opinnäytetyössä kerättiin tietoa aiheesta kirjallisten lähteiden ja haastattelujen avulla. Hoitotyöselostus tulee tehdä aina kohdekohtaisesti, koska ympäristö ja muut vaikuttavat tekijät vaihtelevat alueittain. Tästä johtuen hoitotyöselostus voi antaa ideoita muiden japanilaisvaikutteisten puutarhojen hoitamiseen, mutta sitä ei voida käyttää muissa kohteissa sellaisenaan.

Työskentelin Hyvinkään kaupungin viheralueiden kunnossapidossa vuonna 2014. Hoidin Lounatuulenpuistoa sekä japanilaisvaikutteista puutarhaa alueen hoitotiimissä. Omakohtaiset kokemukset puutarhan hoitotöistä auttoivat huomattavasti hoitotyöselostuksen tekemisessä. Kokemuksen ansiosta hoitotyöselostuksesta tuli käytännönläheinen ja toteuttamiskelpoinen. Tutustuminen kaupungin resursseihin antoi paljon tietoa siitä, mitä hoitotoimenpiteitä on mahdollista tehdä. Ilman kokemusta hoitotyöselostus olisi jäänyt pinnalliseksi ja resurssien arvioiminen olisi ollut hankalaa.

2 JAPANILAISEN PUUTARHAN ELEMENTTEJÄ

2.1 Kivet

Japanilaisessa puutarhassa kivet merkitsevät pysyvyyttä ja muodostavat puutarhan perustan. Japanissa esiintyy paljon vulkaanisia kiviä, sillä saaret ovat tuliperäisiä. Kivet ovat hyvin tärkeitä japanilaisille, sillä niitä on arvostettu ja kunnioitettu kauan. (Kawaguchi 2003, 76; Paalo & Jetsonen 2006, 66.)

Kivien valintaan vaikuttaa niiden väri, kuviointi ja pinnan muoto. Joidenkin kivien väri tai kuvio näkyy vain sateella. Kivi voi muodoltaan muistuttaa esimerkiksi saarta, vuorta, ihmistä tai eläintä. Esimerkiksi pitkää ikää ja onnea symboloiva kilpikonna on suosittu koristeaihe japanilaisessa puutarhassa. Kiven ei tarvitse olla täydellinen, lähes jokaisella kivellä on kaunis ja ruma puoli. Kauniilla puolella voi olla hieno kuviointi tai pinnanmuoto, joka asennetaan katselusuuntaan päin. Kuvassa 1 ruma puoli on piilotettu pensaiden taakse, koska kiveä katsellaan joka puolelta. Kivestä upotetaan yleensä puolet tai kolmasosa, jotta se näyttää jatkuvan isoksi kiveksi maahan. (Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013.)

Kuva 1. Kivien valinnassa tärkeintä on pinnan muodot, kuviointi ja väri. Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteinen puutarha. (Tuominen 2014.)

Sileät kivet ovat meren rannalta tai jokien pohjasta, jotka vesi on muovannut pyöreän muotoiseksi. Rosoiset kivet ovat vuoristosta, jossa tuuli ja rapautuminen ovat muokanneet ne kulmikkaiksi. Kivien sijoittelussa otetaan mallia luonnosta, esimerkiksi pyöreitä ja kulmikkaita kiviä ei sijoiteta vierekkäin. Kivet tulisi asentaa samalla tavalla kuin ne ovat olleet luonnossa, esimerkiksi makaamassa ollutta kiveä ei asenneta pystyasentoon. Kiviä ei

asenneta niin, että ne kapenevat maata kohden tai näyttävät horjuvan. Kiviä voi käyttää yksittäin tai ryhmässä. Jos kiviä käytetään ryhmässä, kivien välillä tulee olla hyvä tasapaino. (Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013; Koskela 2004, 22.)

2.1.1 Askelkivet

Japanilaisessa puutarhassa polut ovat tavallisesti sora- tai hiekkapintaisia. Askelkiviä käytetään yleensä kuivalla maalla paikoissa, joissa kulkeminen on hankalaa. Kiviä käytetään myös matalien purojen ja lampien ylittämiseen, kuten kuvassa 2. Askelkivillä on käytännöllinen ja esteettinen merkitys japanilaisessa puutarhassa. Kiviä pitkin kuljettaessa kulkija ei likaa kenkiään, eikä tallaa polulla kasvavia kasveja. Askelkivipolkujen malleja on monenlaisia. Askelkivet asennetaan mieluiten mutkittlevaksi poluksi, suoria linjoja vältetään. (Koskela 2004, 17; Paalo & Jetsonen 2006, 105-107; Sawano 2001, 25.)

Kuva 2. Askelkiviä voidaan käyttää matalien lampien ylittämiseen. Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteinen puutarha. (Tuominen 2014.)

Japanilaisessa puutarhassa käytetään askelkivinä mieluiten luonnon muo-vaamia kiviä, jotka sulautuvat hyvin ympäristöön. Kivessä täytyy olla ainakin yksi tasainen sivu, mutta siinä ei saa olla vettä kerääviä painanteita. Hashimoton (2014) mukaan kivet saavat olla paksuja, jotta ne ovat tukevia kävellä. Kivestä vain pieni osa tulee näkyviin maan pinnalle. Kivien koko ja muoto voivat vaihdella, mutta vastakkaisten reunojen tulee olla samansuuntaiset. Askelkivet asennetaan sopivalle etäisyydelle toisistaan, jotta kulkija ei kompastu kiviin. Puroa tai lampea ylitettäessä reunakiven pitää olla askelkiviä korkeampi.

2.1.2 Sora ja hiekka

Vettä voidaan kuvata hiekan, soran tai kivien avulla, jos veden käyttäminen ei ole muuten mahdollista puutarhassa. Kuvassa 3 soralla olevat kivet, joiden ympärille on haravoitu aaltoja, kuvaavat meressä olevia saaria. Hiekkana käytetään tavallisesti murskattua, kulmikasta graniittia, jossa haravoidut kuviot pysyvät parhaiten. Hienoa hiekkaa on vaikea haravoida muotoon ja jyvät kulkeutuvat tuulen mukana. Tuulisessa paikassa hiekkaa tai soraa lisätään tarvittaessa. (Kawaguchi 2003, 96-97; Paalo & Jetsonen 2006, 74-75.)

Kuva 3. Vettä voidaan kuvata soran avulla, kuten tässä japanilaisessa yksityispuutarhassa. (Oguchi & Cali 2007, 32.)

Hiekkapuutarhat ovat yleensä aidattuja ja katseltaviksi tarkoitettuja alueita. Japanissa valkoista soraa tai hiekkaa käytetään yleensä temppelepuutarhoissa. Yksityisissä japanilaisissa puutarhoissa käytetään mieluiten hillittyjä, maanläheisiä sävyjä. Hiekka haravoidaan usein aaltomaiseen kuvioon kuvaamaan veden jatkuvaa liikettä. Haravoinnissa käytetään perinteisesti käsintehtyä, japanilaista puuharavaa tai rautaharavaa. (Kawaguchi 2003, 96-97; Paalo & Jetsonen 2006, 74-75.)

2.2 Vesi

Veden jatkuva liike ja vaihteleva muoto muodostavat vastakohtan kivien pysyvyydelle ja vakaudelle. Veden pintaan heijastuva taivas ja rannan kasvillisuus tuovat puutarhaan syvyyttä. Vesi luo erilaisia äänimailmoja soljuessaan rauhallisesti leveässä virrassa, kohistessaan koskessa tai syöksyessään alas vesiputousta. (Paalo & Jetsonen 2006, 81.)

Lammet

Vanhoissa japanilaisissa puutarhoissa suunnittelu tehtiin veden luonnollisen virtauksen ehdoilla. Järvet ja lammet kuvaavat yleensä luonnossa olevaa meri-, järvi- tai jokimaisemaa. Rannat tehdään mutkitteleviksi ja ne reunustetaan puisilla paaluilla tai kivillä, kuten kuvassa 4. Reunustamisella ehkäistään veden aiheuttamaa eroosiota. (Kawaguchi 2003, 86-87.) Hashimoton (2014) mukaan vesikasvit eivät saa peittää veden pintaa kokonaan. Lammen pinta-alasta korkeintaan 10 prosenttia saa olla vesikasvien peitossa.

Kuva 4. Veden aiheuttamaa eroosiota ehkäistään tukemalla lammen rannat kivillä. Katsura rikyu, keisarillinen puutarha, Kioto. (Paalo & Jetsonen 2006, 28.)

Käsienpesupaikka - tsukubai

Käsienpesupaikkaa eli tsukubaita käytettiin puhdistautumiseen ennen teeseremoniaa. Nykyään se on koriste japanilaisessa puutarhassa. Tärkein kivi on maljakivi, joka voi olla luonnon muotoilema tai perinteisesti koverrettu kivi. Puhdistautumiseen tarkoitettu paikka on kivisommitelma, jossa kivien paikat on määritelty tarkkaan. Käsienpesupaikan malleja on erilaisia. Käsienpesupaikan lähellä on tavallisesti kivilyhty, kuten kuvassa 5. (Koskela 2004, 19; Kawaguchi 2003, 93.)

Kuva 5. Tsukubai eli käsienpesupaikka japanilaisessa yksityispuutarhassa. (Oguchi & Cali 2007, 53.)

Kauriinpelätin - shishi-odoshi

Kuvassa 6 oleva kauriinpelätin eli shishi-odoshi tehdään kahdesta bambuputkesta. Pienemmästä bambuputkesta hiljalleen tippuva vesi täyttää isomman bambuputken. Täytyttyään vedellä bambuputki iskeytyy kiveen ja aiheuttaa kovan paukahduksen. Perinteisesti shishi-odoshia käytettiin pelästyttämään puutarhaan tulleita eläimiä, kuten lintuja ja peuroja. Nykyään shishi-odoshia käytetään puutarhassa vain koristeena. (Koskela 2004, 19; Paalo & Jetsonen 2006, 128; Sawano 2001, 24.)

Kuva 6. Kauriinpelättimen eli shishi-odoshin bambuputki pitää kovan paukahduksen täytyttyään vedellä. Nuikin talo, Pori. (Paalo & Jetsonen 2006, 128.)

Koikarpit

Kultakaloille sukua olevat koikarpit, joita on kuvassa 7, kuuluvat aitoon japanilaiseen puutarhaan. Koikarpeja pidetään Japanissa suuressa arvossa ja erikoisen väriset kalat ovat hyvin kalliita. Viihtyessään koikarppi voi elää kymmeniä vuosia vanhaksi ja kasvaa 60-90 cm pitkäksi. Koikarpit vaativat veden laadulta paljon, sillä veden lämpötilan tulee olla tasainen. Vettä tulee suodattaa ja puhdistaa jatkuvasti. (Paalo & Jetsonen 2006, 92.)

Kuva 7. Koikarpeja Helsingin Gardeniassa Viikissä. (Tuominen 2014.)

2.3 Kasvit

Heian-kaudella (794–1185) kasvien käyttö oli monipuolisempaa kuin nykyajan japanilaisissa puutarhoissa. Puutarhoissa käytettiin esimerkiksi paljon ruohovartisia kasveja, kuten heiniä, köynnöksiä ja erilaisia perennoja. Aikakaudella käytettiin myös hedelmäpuita, kuten kaki- (*Diospyros kaki*), päärynä- (*Pyrus communis*) ja persikkapuita (*Prunus persica*). Hedelmäpuiden lisäksi puutarhoissa käytettiin erilaisia pähkinäpuita, kuten kastanjoita. Kasvivalikoima supistui aikakauden loppupuolella. Nykyään japanilaisissa puutarhoissa käytetään hyvin vähän hedelmä- ja pähkinäpuita, sekä perennoja. Alueille, joissa pidettiin seremonioita tai tapahtumia, istutettiin vain muutama puu lähelle rakennusta. (Takei & Keane 2008, 20, 43.)

Japanilaisessa puutarhassa käytetään paljon havukasveja ja vähän kukkivia puita ja pensaita. Perennoja käytetään, mutta yksivuotisia kasveja ei käytetä ollenkaan. Kasvit ovat vain yksi elementti puutarhassa ja ne sijoitetaan tarkkaan harkituille paikoille. Puutarhassa tulee huomioida luonnonkasvit ja paikalliset olosuhteet. Kasvivalinnat tehdään pitkäikäisyyden ja kestävyuden mukaan. Liitteessä 2 on kuvia japanilaisessa puutarhassa käytettävistä kasveista. (Paalo & Jetsonen 2006, 131-132.)

2.3.1 Havukasvit

Havukasvit kuvaavat puutarhan ajattomuutta ja luovat vihreän taustan keväällä kukkiville puille ja pensaille, sekä syksyllä hehkuville syysväreille. (Kawaguchi 2003, 74; Virtanen 2004, 34.)

Kuva 8. Japanilaisessa puutarhassa tärkein havupuu on mänty, joka kuvaa pitkäikäisyyttä ja pysyvyyttä. Kinkaku-ji, kultaisen temppelin paviljonki, Kioto. (Paalo & Jetsonen 2006, 87.)

Mänty on japanilaisille tärkein havupuu, joka on pitkäikäisyyden ja pysyvyyden symboli. Mäntyjä käytetään yksittäin ja ryhmissä, kuten kuvassa 8. Japanissa männyn uskotaan tuovan hyvää onnea. Japanilaisissa puutarhoissa käytetään japaninmustamäntyä (*Pinus thunbergii*) ja sireneidonmäntyä (*P. parviflora*). Eri mäntylajeilla on oma luonteensa, esimerkiksi sireneidonmänty on hento-oksainen ja ylväs. Japaninmustamäntyä kasvatetaan paljon bonsaipuuna ja se on luonteeltaan vahva ja voimakas. Japaninpunamänty (*P. densiflora*) on Aasian männyyistä läheisintä sukua metsämännylle (*P. sylvestris*). Mäntyjen muotoilu- ja leikkaustekniikat vaihtelevat Japanissa alueittain. Japanin pohjoisilla ja eteläisillä saarilla kasvavat männyt eroavat selvästi toisistaan, koska ilmasto ja olosuhteet ovat hyvin erilaiset. (Sawano 2001, 28-29; Virtanen 2004, 34.)

Korkeaksi kasvavaa, tummanvihreää sugia (*Cryptomeria japonica*) käytetään puutarhoissa ja puistoissa taustakasvina. Puu on sukunsa ainoa edustaja ja kasvaa luonnonvaraisena Japanin vuoristoilla seuduilla. Virtasen (2004, 35) mukaan sugista on paljon lajikkeita, joista osa on matalakasvuisia. Sugi voi kasvaa 30-40 metriä korkeaksi.

Japanilaisessa puutarhassa käytetään valesypressien sukuun kuuluvia japaninsypressiä (*Chamaecyparis obtusa*) ja hernesypressiä (*C. pisifera*). Japaninsypressi kasvaa luonnonvaraisena Japanin vuoristossa. Japaninsypressiä käytetään shintotemppeleiden puutarhoissa, sillä se on pyhä puu. Japaninsypressi voi kasvaa 40 metriä korkeaksi ja siitä on useita, matalammaksi jääviä lajikkeita. Japaninsypressin puuaines syttyy helposti ja on hyvin öljypitoista. Japaninsypressiä on käytetty rakennusten, temppeleiden sekä temppeliporttien materiaalina. Hernesypressin lehdet ovat sirommat kuin japaninsypressillä. Hernesypressi kasvaa myös luonnonvaraisena Japanin vuoristoissa. (Virtanen 2004, 35.)

Japaninpodokarpus (*Podocarpus macrophyllus*) muistuttaa olemukseltaan marjakuusta ja sillä on suomumaiset lehdet. Puu on luonnonvarainen Japanissa ja kasvaa noin 15 metriä korkeaksi. Japaninpodokarpuksesta on useita lajikkeita. Virtasen (2004, 35) mukaan puuta käytetään muotoon leikattuna ja pensasaitana.

Muita japanilaisessa puutarhassa käytettäviä havukasveja ovat varjostinkuusi (*Sciadopitys verticillata*), japanimarjakuusi (*Taxus cuspidata*) ja momipihta (*Abies firma*). Virtasen (2004, 36) mukaan Japanissa paljon käytetty neidonhiuspuu (*Ginkgo biloba*) ryhmitellään usein lehtipuuksi, vaikka se on läheistä sukua havupuulle. Neidonhiuspuu tunnetaan elävänä fossiilina ja buddhalaisuudessa puuta pidetään pyhänä.

2.3.2 Lehtipuut

Toisen maailmansodan jälkeen Japaniin tuotiin paljon uusia länsimaisia puita. Uusien puulajien käyttö rajoittui aluksi suurille maa-alueille sekä uusiin, julkisiin puistoihin. Suurin osa uusista puulajeista jäi puisto- ja katupuiksi, mutta toiset päätyivät puutarhoihin asti. Nykyään uudet rakennukset sekä niiden puutarhat ovat usein idän ja lännen sekoituksia. Uusien puulajien käyttämiseen vaikuttivat vanhojen, muotoiltujen puiden sekä muiden materiaalien hintavuus, joka ei vastannut muuttuneita tarpeita. Japanilaisia puutarhoja alettiin rakentaa aiempaa pohjoisemmaksi, jossa on haastavat kasvuolosuhteet havuille. Kylmässä ja runsaslumisessa ilmastossa lehtipuut pärjäävät havuja paremmin. Monet tekijät yhdessä aiheuttivat sen, että japanilaisissa puutarhoissa käytetään enemmän lehtipuita kuin aiemmin. (Oguchi & Cali 2013, 9-10.)

Japanilaisille tärkeimmät vuodenaajat ovat kevät ja syksy. Kasvien syysväreillä on suuri merkitys japanilaisessa puutarhassa, esimerkiksi vaahterat ovat syksyn vertauskuva. Vaahterat ovat japanilaisille tärkeitä lehtipuita, joilla on erityinen asema kulttuurissa, puutarhassa ja maisemassa. Japanin kansallispuu on kuvassa 9 oleva japaninvaahtera (*Acer palmatum*). Japaninvaahtera on hyvin suosittu ja siitä on useita lajikkeita. Japanilaisessa puutarhassa käytetään myös hokkaidonvaahteraa (*A. japonicum*), josta on useita lajikkeita. Uusia vaahteralajikkeita jalostetaan jatkuvasti ja niiden korkeus, lehtien muoto, koko ja väri vaihtelevat. Syksyisin vaahteroiden upeat syysvärit tuovat väriä japanilaisiin puutarhoihin. Vaahteroiden syysväri vaihtelee keltaisesta oranssiin ja kirkkaanpunaiseen. (Paalo & Jetsonen 2006, 149; Virtanen 2004, 36.)

Kuva 9. Japaninvaahtera (*Acer palmatum*) on syksyn vertauskuva ja Japanin kansallispuu. (Paalo & Jetsonen 2006, 149.)

Japanilaisilla on erityinen tunneside kirsikoihin. Kirsikankukka kuvaa elämän katoavaisuutta ja on Japanin kansalliskukka. Näyttävä, lyhytaikainen kukinta kertoo kevään alkamisesta. Kirsikoiden kukinta voi kestää muutamasta päivästä viikkoon. Kukinta alkaa paikasta riippuen maaliskuun lopulla, huhtikuun alussa tai toukokuussa. Japanissa vietetään keväisin hanamia, jolloin ihmiset kerääntyvät puistoihin ihailemaan kirsikkapuiden kukintaa. Hanami tarkoittaa kukkien katsomista ja juhlaa vietetään useissa paikoissa Japanissa. Kuvassa 10 vietetään hanami-juhlaa Helsingin Roihuvuoren kirsikkapuistossa. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014, Virtanen 2004, 37.)

Kuva 10. Hanami-juhla Helsingin Roihuvuoren kirsikkapuistossa. (Tuominen 2014.)

Japanissa on paljon kirsikkalajeja ja satoja lajikkeita. Kirsikkalajeista osa on alunperin Kiinasta ja osa kasvaa Japanissa luonnonvaraisena. Vuoristokirsikoiden ryhmään kuuluvat kiinivuoristokirsikka (*Prunus jamasakura*), rusokirsikka (*P. sargentii*) ja japaninkääpiökirsikka (*P. incisa*). Kiinivuoristokirsikalla on vaaleanpunaiset kukat ja on luultavasti tunnetuin luonnonvaraisista kirsikkalajeista. Rusokirsikalla on vaaleanpunaiset kukat ja laji on Suomessakin melko kestävä. Japaninkääpiökirsikan kukat ovat yksinkertaiset ja valkoiset tai vaaleanpunaiset. (Paalo & Jetsonen 2006, 152; Virtanen 2004, 37.)

Japanissa jalostetaan paljon japaninkirsikan (*P. serrulata*) lajikkeita, joiden kerrotut kukat ovat väriltään valkoiset tai vaaleanpunaiset. Virtasen (2004, 37) mukaan japaninkirsikka kasvaa luonnonvaraisena Kiinassa ja kukkii myöhemmin kuin muut kirsikat. Tokionkirsikan (*P. x yedoensis*) tarkkaa alkuperää ei tiedetä, vaikka laji on suosittu Japanissa. Tokionkirsikka kestää hyvin kaupunkiympäristössä ja sen kukat ovat vaaleanpunaiset. Japanissa käytetään myös riippakirsikkaa (*P. subhirtella 'Pendula'*), joka on hyvin pitkäikäinen. Kirsikoita käytetään yksittäin ja ryhmissä ja niillä on kaunis, punainen syysväri.

Kirsikoiden lisäksi japaninaprikoosi (*Prunus mume*) on Japanissa suosittu kukkiva puu. Japaninaprikoosi kukkii aikaisin, yleensä helmikuun alussa ja puu voi olla lumen peitossa kukkiessaan. Tuoksuvat, yksinkertaiset tai kerrotut kukat ovat väriltään valkoisia, vaaleanpunaisia tai punaisia. Japaninaprikoosi on pitkä-ikäinen ja siitä on satoja lajikkeita, jotka on lajiteltu ryhmiin erilaisten ominaisuuksien mukaan. (Virtanen 2004, 38.)

Muita japanilaisessa puutarhassa käytettäviä lehtipuita ovat esimerkiksi katsura (*Cercidiphyllum japonicum*), pagodipuu (*Sophora japonica*) ja idänselkova (*Zelkova serrata*). Virtanen (2004, 38) mukaan muita käytettäviä kukkivia lehtipuita ovat esimerkiksi japaninmagnolia (*Magnolia kobus*), pensasmagnolia (*M. sieboldii*), *M. salicifolia*, *M. liliiflora*, japanin-kesäkamelia (*Stewartia serrata*) ja *Styrax japonicum*.

2.3.3 Pensaat

Pensaat istutetaan mieluummin ryhmiin kuin yksittäin japanilaisessa puutarhassa. Maanpeitteeksi voidaan istuttaa matalia pensaita. Pienilehtisiä, tiheäkasvuisia ikivihreitä pensaita istutetaan kivien joukkoon. Pensaita leikataan muotoon, jotta ne pehmentävät tai toistavat ympärillä olevien kivien muotoa. Pensaita käytetään harkitusti ilmentämään vuodenaikojen vaihtelua. (Paalo & Jetsonen 2006, 143; Virtanen 2004, 40.)

Kuvassa 11 olevat atsaleat kuuluvat olennaisesti japanilaisiin puutarhoihin. Japanissa atsaleat ovat ikivihreitä ja kestävät hyvin leikkaamista. Atsaleojen näyttävä kukinta kertoo kevään tulosta. Japanissa on atsaleat luokitellaan kahteen ryhmään, tsutsuki- ja satsuki-atsaleoihin. Tsutsuki-ryhmän atsaleat kukkivat huhti-toukokuussa ja satsuki-ryhmän atsaleat kukkivat kesäkuun alussa. Atsaleoja käytetään yksittäin, ryhmissä ja pensasaitana. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Virtanen 2004, 39.)

Kuva 11. Japanilaisessa puutarhassa käytetyimpiä pensaita ovat atsaleat, jotka pidetään säännöllisillä leikkauksilla esimerkiksi puolipallon muotoisina. Manshu-in, Kioto. (Paalo & Jetsonen 2006, 78.)

Kameliat ovat atsaleojen lisäksi suosittuja Japanissa. Kameliat ovat ikivihreitä pensaita tai pieniä puita, joilla on suuret kukat. Kamelioita on jalostettu kauan Japanissa ja erilaisia lajikkeita on paljon. Japanilaisessa puutarhassa käytetään eniten kahta kamelialajia, *Camellia japonica* ja *C. sasanqua*. *C. japonica* kasvaa luonnonvaraisena vuorenrinteillä. Laji kukkii keväisin ja sillä on yksinkertaiset, punaiset kukat. *C. sasanqua* kasvaa luonnonvaraisena rannikolla. Laji kukkii syksyllä tai talvella tuoksuvinkin. Kamelioita käytetään yksittäin ja pensasaitana. Kamelian kukka kuvaa elämän katoavaisuutta, sillä kukka voi pudota kokonaisuudessaan kesken kukinnan. (Virtanen 2004, 39-40.)

Useat pensasangervolajit kasvavat luonnonvaraisena Japanissa. Suosituista pensasangervolajeista on jalostettu paljon lajikkeita. Tunnetuimmat pensasangervolajit ovat Japanissa sirovirpiangervo (*Spiraea thunbergii*) ja *S. cantoniensis*. Sirovirpiangervo ei kasva enää luonnonvaraisena Japanissa. Ruukkuhortensian kantamuoto, jalohortensia (*Hydrangea macrophylla*) kasvaa osassa Japania luonnonvaraisena ja sitä käytetään paljon japanilaisessa puutarhassa. (Virtanen 2004, 40.)

Muita japanilaisessa puutarhassa käytettäviä pensaita ovat Virtasen (2004, 40) mukaan ikivihreä kiiltopensas (*Aucuba japonica*), sorvarinlaakeri (*Euonymus japonicus*), ikivihreä huonearalia (*Fatsia japonica*) sekä *Ternstroemia gymnanthera*. Käytettäviä kukkivia pensaita ovat *Osmanthus fragrans*, pensaspioni (*Paeonia suffruticosa*), kellovaiverolaji (*Pieris japonica*), mantsurianpensasapila (*Lespedeza bicolor*), gardenia (*Gardenia jasminoides*), tähtimagnolia (*Magnolia stellata*), kerria (*Kerria japonica*), näsiälaji (*Daphne odora*) sekä kellopensaslajit *Enkianthus campanulatus* ja *E. perulatus*.

2.3.4 Köynnökset

Japanilaisessa puutarhassa köynnöksillä ei ole kovin merkittävää asemaa, lukuun ottamatta japaninsinisadetta (*Wisteria floribunda*). Köynnös kukkii toukokuussa ja kasvaa luonnonvaraisena Japanissa. Japaninsinisade on yleensä taivutettu kasvamaan lehtikujana, joka on sijoitettu puutarhan parhaalle paikalle. Erityisesti vanhan köynnöksen runko on hyvin arvostettu. (Virtanen 2004, 41; Kawaguchi 2003, 112.)

Virtasen (2004, 42) mukaan Japanissa käytetään nykyään raatihuoneenviiniä (*Parthenocissus tricuspidata*). Raatihuoneenviini on luonnonvarainen Japanissa ja köynnöstä kasvatetaan muureilla sekä aidoilla. Myös imukärhivilliiniä (*P. quinquefolia*) käytetään joissain japanilaisissa puutarhoissa.

2.3.5 Ruohovartistet kasvit

Japanilaisille tärkeimpiä perennoja ovat kurjenmiekat, jotka kuvaavat naisellista kauneutta. Kurjenmiekat kukkivat kesäkuussa ja niitä käytetään lampien rannoilla. Kurjenmiekoista on paljon lajikkeita, sillä niitä on jalostettu Japanissa jo kauan. Käytetyimpiä lajeja ovat japaninkurjenmiekka (*Iris ensata*) ja samettikurjenmiekka (*I. laevigata*). Japaninkurjenmiekkaa kasvatetaan paikoissa, joissa voidaan säädellä veden korkeutta. Laji viihtyy parhaiten, kun kasvupaikka on keväällä ja alkukesästä veden peitossa. Loppukesällä kasvupaikka saa olla kuiva. Esimerkiksi Tokiossa on puutarha, joissa on paljon erilaisia kurjenmiekkalajikkeita. (Hashimoto 2013, Virtanen 2004, 42.)

Muita japanilaisessa puutarhassa käytettäviä perennoja ovat kuunliljat (*Hosta spp.*), kiinanpioni (*Paeonia lactiflora*), asterilaji (*Aster tartaricus*), jalokello (*Platycodon grandiflorum*) ja krysanteemi (*Chrysanthemum x grandiflorum*). (Virtanen 2004, 42.)

Vesikasveista tärkein on lootus (*Nelumbo nucifera*), jota istutetaan Japanissa järviin ja isoihin puutarhalampiin. Lootuksen kauniit, tuoksuvat kukat aukeavat aamulla ja sulkeutuvat iltapäivällä. Buddhalaisuudessa lootus on paratiisin kukka, joka kuvaa täydellisyyttä ja rauhaa. Japanilaisessa puutarhassa käytetään vesikasveina lootuksen lisäksi lumpeita (*Nymphaea spp.*). (Kawaguchi 2003, 84; Virtanen 2004, 43.)

Japanilaisessa puutarhassa käytetään maanpeitekasveina zoysiaa (*Zoysia spp.*), japaninkäärmeenpartaa (*Ophiopogon japonicus*) ja aaroninpartaa (*Saxifraga stolonifera*). Japanilaisissa nurmikoissa käytettävät heinät on erilaisia kuin Suomessa. Japanilaiset heinät kasvavat hitaasti ja niiden kasvutapa on enemmän maanmyötäinen kuin pysty. Nurmikko pysyy vihreänä vain kevään ja kesän ajan, syksyllä se muuttuu keltaiseksi ja myöhemmin ruskeaksi. Japanin ilmastosta johtuen sammatet ovat helppohoitoisempia ja pysyvät vuoden ympäri vihreinä. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Virtanen 2004, 43.)

Saniaiset ja kortteet tuovat yhdessä kivien ja sammalien kanssa ajattomuuden tunnelman japanilaiseen puutarhaan. Saniaisia ja kortteita käytetään kivien vierellä, veden äärellä sekä perennojen ja pensaiden kanssa. Virtasen (2004, 43) mukaan Japanissa käytetään kortteista eniten kangaskortetta (*Equisetum hyemale*), joka leviää voimakkaasti.

Bambut ovat joustavuuden ja sitkeyden vertauskuva ja kuuluvat olennaisesti japanilaiseen puutarhaan. Bambut kasvavat nopeasti ja jotkin bambulajit leviävät voimakkaasti. Tuulella kahisevilla bambun lehdillä on rauhoittava vaikutus ja ääni on inspiroinut japanilaisia runoilijoita jo vuosien ajan. (Paalo & Jetsonen 2006, 136; Sawano 2000, 29.)

Puumaisia, suureksi kasvavia bambulajeja käytetään lähinnä taustakasveina. Matalammaksi jäävät bambut ovat suosituimpia ja osaa lajeista voidaan käyttää maanpeitteenä. Matalista bambuista käytetään esimerkiksi *Sasa*-suvun lajeja. Muita käytettäviä bambuja ovat *Arundinaria*, *Bambusa*, *Fargesia* ja *Phyllostachys*. (Virtanen 2004, 44.)

Virtasen (2004, 44) mukaan japanilaisessa puutarhassa käytetään heinäkasveista elefanttiheinää (*Miscanthus sinensis*). Elefanttiheinä kasvaa kaksi metriä korkeaksi ja laji on erityisen kaunis syksyllä.

2.3.6 Sammalet

Maailman kauneimmat sammalpuutarhat sijaitsevat Kiotossa, Japanissa. Korkea ilmankosteus ja suuri vuotuinen sademäärä luovat sammalten kasvulle ihanteelliset olosuhteet. (Virtanen 2004, 44). Kioton kuuluisin sammalpuutarha on Saiho-ji, jossa oleva sumun saari eli Katsumi-jima on kuvassa 12. Temppelin puutarhan pinta-ala on 3,2 hehtaaria. Puutarhassa kasvaa 92 sammallajia, jotka luovat pehmeän ja kumpuilevan sammalmaton. (Paalo & Jetsonen 2006, 140.) Schenkin (1997) mukaan sammalet ovat levinneet japanilaisiin puutarhoihin itsestään ja myöhemmin sammalten kasvua edistettiin erilaisilla keinoilla. Sammalten arvostuksen kasvaessa niitä alettiin istuttaa leviämisen nopeuttamiseksi.

Kuva 12. Sumun saari eli Katsumi-jima Saiho-jin sammalpuutarhassa Kiotossa. (Paalo & Jetsonen 2006, 134.)

Sammalten pehmeys ja vihreän eri sävyt tuovat japanilaiseen puutarhaan ajattomuuden ja hiljaisuuden tunnelmaa. Japanissa suosituin sammallaji on korpikarhunsammal (*Polytrichum commune*). Puutarhoissa käytetään myös kangaskarhunsammalta (*P. juniperinum*) ja hohkasammalia (*Leucobryum spp.*). Sammalet pidättävät hyvin vettä ja suojaavat maanpintaa lietyimiseltä. Japanilaiset edistävät sammalen kasvua paitsi maassa, myös kivien ja kivesineiden päällä. (Paalo & Jetsonen 2006, 141-142; Virtanen 2004, 44.)

2.4 Rakenteet

2.4.1 Kivilyhdyt

Kivilyhdyt ovat suosittuja japanilaisessa puutarhassa ja niillä on myös käytännöllinen merkitys. Perinteisesti kivilyhdyissä olevat valot opastivat vieraat puutarhan läpi teehuoneeseen, jossa pidettiin teeseremonioita erityisesti iltaisin. Nykyään kivilyhdyt ovat lähinnä koristeita, kuten kuvassa 13. Lyhty sijoitetaan puutarhassa sellaiseen paikkaan, jossa tarvitaan valoa, esimerkiksi polun varrelle tai porttien läheisyyteen. Kivilyhty on erityisen kaunis veden äärellä, jossa se heijastuu lammen pinnasta. Lyhtyjä on eri kokoja ja malleja käyttötarkoitusten mukaan. (Kawaguchi 2003, 110-111; Paalo & Jetsonen 2006, 121-124; Sawano 2001, 23.)

Kuva 13. Kivilyhty Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteisessa puutarhassa. (Tuominen 2014.)

Lyhdyt tehdään tavallisesti kivistä, mutta niitä tehdään myös puusta, bambusta ja pronssista. Lyhdyissä käytettiin valonlähteenä yleensä kynttilää ja lyhdyn ikkunat peitettiin riisipaperilla valon pehmentämiseksi. Lyhdyissä arvostetaan ajan patinaa sekä sammalpeitettä. Lyhtyjä sijoitetaan puutarhassa vain tarkkaan harkittuihin paikkoihin, sillä lyhdyillä ei ole tarkoitus valaista koko puutarhaa. (Kawaguchi 2003, 110-111; Paalo & Jetsonen 2006, 121-124; Sawano 2001, 23.)

2.4.2 Aidat

Japanilaisessa puutarhassa aita voi olla hieman väljä, jotta sen läpi näkyy ympäröivää maisemaa. Osittain läpinäkyvällä aidalla ympäristö tuodaan osaksi puutarhaa. Aidat tehdään yleensä luonnonmateriaaleista, kuten bambusta tai oksista. Perinteisesti aidat on sidottu hampupalmusta saata-valla shuronawa-narulla. (Kawaguchi 2003, 114-119; Koskela 2004, 20; Paalo & Jetsonen 2006, 97-99; Sawano 2001, 26, 73.)

Aidoilla voidaan erottaa puutarhan osia, luoda siirtymiä alueelta toiselle tai häivyttää näkymiä. Aitamalleja on monia erilaisia, esimerkiksi kuvassa 14 on ajiro gaki-bambuaita. Aita voi olla yksinkertainen tai koristeellinen. Aitoja käytetään tilojen jakamiseen ja rajaamiseen. Raja-aidoilla puutarha erotetaan ympäristöstä. Japanissa raja-aita on usein kiinteä, korkea ja perustetaan tukevasti maahan. Jakavilla aidoilla jaetaan ja rajataan erilaisia alueita puutarhassa. Jakava aita on rakenteeltaan kevyt, avoin ja matala. Jakava aita voi olla vapaasti seisova tai hyvin perustettu, käyttötarkoituksesta riippuen. (Kawaguchi 2003, 114-119; Koskela 2004, 20; Paalo & Jetsonen 2006, 97-99; Sawano 2001, 26, 73.)

Kuva 14. Ajiro gaki-bambuaita japanilaisessa yksityispuutarhassa. (Oguchi & Cali 2007, 56.)

Suurissa puutarhoissa käytetään muureja, jotka on tehty savesta ja värjätty kalkilla. Muuri on yleensä katettu kattotiilillä. Valkoinen seinä tuo esille leikattujen ikivihreiden kasvien muotoja. Muureihin saatetaan tehdä aukkoja, joista näkee puutarhaa ympäröivää maisemaa. Aitoja ja muureja voidaan pehmentää kasvillisuudella, kuten puilla, pensailta ja köynnöksillä. (Kawaguchi 2003, 114-119; Koskela 2004, 20; Paalo & Jetsonen 2006, 97-99; Sawano 2001, 26, 73.)

Aidan lisäksi myös maakumpuja, puita ja pensaita voidaan käyttää tilojen rajaamiseen ja jakamiseen. Japanissa ei yleensä käytetä pitkiä, suoria pensaitoja, sillä kasveja ei mielellään istuteta suoriin riveihin eikä tasaisin välein. (Kawaguchi 2003, 114-119; Koskela 2004, 20; Paalo & Jetsonen 2006, 97-99; Sawano 2001, 26, 73.)

2.4.3 Portit

Porttia käytetään japanilaisessa puutarhassa enemmän tilojen yhdistämiseen kuin niiden erottamiseen. Portista tehdään läpinäkyvä ja rakenne on yleensä kevyt ja yksinkertainen, kuten kuvassa 15. Portti tehdään tavallisesti bambusta tai puusta ja se voi olla katettu. Portteja ei perinteisesti maalata tai koristella. Japanissa mäntyjä taivutetaan siten, että oksa kasvaa portin päällä. Portinpylväät voivat olla niin korkeat, että ne tukevat yläpuolella kasvavaa männyn oksaa. (Paalo & Jetsonen 2006, 100; Sawano 2001, 27.)

Kuva 15. Japanilaisessa puutarhassa portti on yleensä rakenteeltaan kevyt ja yksinkertainen. Saigyoa-teehuone, Kioto. (Paalo & Jetsonen 2006, 8.)

2.4.4 Sillat

Japanilaisessa puutarhassa sillat tehdään tavallisesti puusta tai kivistä. Silta tehdään enemmän lyhyt kuin pitkä. Siltoja tehdään puroihin, lampiin ja kuiviin virtoihin, joissa sora tai hiekka kuvaa virtaavaa vettä. Siltoja tehdään myös yhdistämään saaret osaksi puutarhaa. Silta saa mielellään olla kaareva, jolloin se heijastuu kauniisti veden pinnasta. Siltoja ei yleensä maalata eikä koristella, sillä ne erottuisivat liikaa maisemasta. Samasta syystä silloissa on vain matala kaide tai sitä ei ole ollenkaan. (Kawaguchi 2003, 104-108; Paalo & Jetsonen 2006, 115-118; Sawano 2001, 27.)

Kivisilta voi yksinkertaisimmillaan olla kivilaatta, kuten kuvassa 16. Kivisilta tuetaan joen reunaan muurattuihin kiviin, jotta se olisi tukeva ja turvallinen. Tarvittaessa puron pohjaan muurataan kivi, joka tukee kivisiltaa keskeltä. Kivisillat saavat olla kaarevia ja niihin voidaan käyttää hakattua kiveä luonnonkiven sijaan. (Kawaguchi 2003, 104-108; Paalo & Jetsonen 2006, 115-118; Sawano 2001, 27.)

Kuva 16. Kivisilta voi olla esimerkiksi kivilaatta. Sento gosho, Kioto. (Paalo & Jetsonen 2006, 116.)

Japanissa ovat suosittuja lankuista tehdyt sillat. Lankkuja on tavallisesti kaksi vierekkäin ja ne menevät ristiin rastiin, kuten kuvassa 17. Sillat ovat matalia ja niiltä voi ihailia vesikasveja läheltä. Sillan muoto saa kulkijat hidastamaan vauhtia ja keskittymään maisemiin. (Kawaguchi 2003, 104-108; Paalo & Jetsonen 2006, 115-118; Sawano 2001, 27.)

Kuva 17. Lammen ylittävä lankkusilta Roihuvuoren japanilaisvaikutteisessa puistossa. (Tuominen 2014.)

Maasilta sulautuu hyvin puutarhaan luonnollisen ulkonäkönsä vuoksi. Silta tuetaan keskeltä, sillä maasillat ovat painavia. Sillan pohja tehdään kahden poikkipuun päälle ladotuista tukeista, joiden päälle tulee bambua. Bambukerroksen päälle tulee suodatinkangas tai ohut pelti ja päällimmäinen kerros voi olla turvetta ja hiekkaa. Myöhemmin kasvien juuret pitävät maata hyvin paikoillaan. (Kawaguchi 2003, 104-108; Paalo & Jetsonen 2006, 115-118; Sawano 2001, 27.)

3 JAPANILAISTEN PUUTARHOJEN HOITO JAPANISSA

Oguchin ja Calin (2013, 41) mukaan puutarhojen ylläpito jätetään tavallisesti Japanissa ammattilaisten tehtäväksi. Erityisesti perinteiset japanilaiset puutarhat pyritään pitämään suunnittelijan näkemyksen mukaisina. Puutarhaan vältetään tekemästä muutoksia, esimerkiksi uusien kasvien istuttaminen ei ole suotavaa.

3.1 Puiden ja pensaiden kunnossapito

Japanissa puita ja pensaita leikataan, jotta ne pysyisivät halutun kokoisina ja muotoisina. Leikkaamisella kasvit pidetään siisteinä ja hyvin hoidetun näköisinä, kuten kuvassa 18. Leikkaamisen ansiosta kasvit pysyvät terveimpinä, kehittyvät vahvemmiksi ja niiden mahdollinen kukinta paranee. Leikkaamisella kasvin alaoksat saavat riittävästi valoa. Jokaisella kasvilla on määrätty koko, joka säilytetään leikkaamalla. Kasvi vaihdetaan uuteen, jos se kasvaa liian suureksi leikkaamisesta huolimatta. Japanissa voi saada valmiina 5-6 metriä korkeita taimia. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Paalo & Jetsonen 2006, 171-174.)

Kuva 18. Puiden hoito on tarkkaa työtä. Shigaku-in rikuy, Kioto. (Paalo & Jetsonen 2006, 170.)

Puiden leikkaaminen

Puiden säännöllisellä leikkauksilla korostetaan puun luontaisia ominaisuuksia ja tehdään muodoltaan tasapainoisia puita. Leikkaamisen esikuvana ovat usein vuorilla tai merenrannoilla olevat, haastavissa olosuhteissa kasvaneet puut. Tarkoituksena on leikata puut siten, että ne näyttävät todellista vanhemmilta. Mäntyjen kasvua hallitaan vuosikasvaimia lyhentämällä ja mahdolliset kävyt poistetaan. Japanilaisissa puutarhoissa kaikki puut käsitellään kaksi kertaa vuodessa. Puiden leikkaaminen on hyvin haastavaa, sillä leikkaamisessa huomioidaan aina puun historia ja tulevaisuus. Leikkaamisessa on tärkeää, että puutarhurilla on selkeä näkemys puun halutusta muodosta. Puiden tulisi olla osa maisemaa, eikä yksikään puu saisi erottua muita enemmän. (Paalo & Jetsonen 2006, 171-174; Uski 2011, 80-82.)

Puiden muotoilu

Leikkaamisen lisäksi puita, erityisesti mäntyjä muotoillaan taivuttamalla. Japanissa mänty muotoillaan tavallisesti mutkaiseksi rungoltaan. Muotoilun helpottamiseksi puu istutetaan vinosti maahan. Oksat muotoillaan tasapainoiseksi kokonaisuudeksi, jossa ne muodostavat pallon muotoisia ryhmiä vuorotellen rungon molemmille puolille. Oksia leikataan, jotta ne eivät kasvaisi ristikkäin. Puun taivuttaminen aloitetaan muutaman vuoden kuluttua istutuksesta, kun taimi on juurtunut kunnolla ja saavuttanut noin kahden metrin korkeuden. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Paalo & Jetsonen 2006, 173-174.)

Puun runko sidotaan tukevaan tukikeppiin, jota siirretään puun kasvaessa. Perinteisesti oksat sidotaan narulla bambukeppiin, jotta oksakulmat saadaan avoimiksi. Tukemiseen voidaan käyttää oksaan sidottavia painoja. Oksa voidaan myös sitoa narulla runkoon, jolloin painoja ei välttämättä tarvita. Tukikepit, narut ja painot poistetaan muutaman vuoden kuluttua, kun runko ja oksat pysyvät halutussa muodossa itsestään. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Paalo & Jetsonen 2006, 173-174.)

Pensaiden leikkaaminen

Pensaita leikataan säännöllisesti vuosittain, jotta ne kukkivat hyvin ja pysyvät terveinä. Pensaista leikataan ensisijaisesti kuolleet ja sairaat versot. Pensaista harvennetaan liian tiheässä kasvavia versoja, jotta ilma kiertäisi paremmin pensaan sisällä. Japanissa pensaista poistetaan myös vanhat kukinnot ja hedelmystöt. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Paalo & Jetsonen 2006, 171-174; Uski 2011, 80-82; Virtanen 2004, 39.)

Atsalea kasvaa korkeaksi ja leveäksi pensaaksi, jos sitä ei leikata. Säännöllisillä leikkauksilla atsalea pidetään sopivan muotoisena ja kokoisena. Atsaleat kukkivat runsaasti lannoittamisen ja voimakkaan leikkaamisen seurauksena. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Paalo & Jetsonen 2006, 171-174; Uski 2011, 80-82; Virtanen 2004, 39.)

3.2 Puiden talvisuojaus

Osassa Japania talvet ovat kylmiä ja kuivia. Näillä alueilla puut suojataan talveksi erilaisilla talvisuojilla, joita ovat esimerkiksi fuyugakoi, mushi taji ja yukitsuri. (Oguchi & Cali 2013, 120.)

Fuyugakoi

Puun tyvi voidaan suojata fuyugakoi-talvisuojalla, joka tehdään oljesta. Kuvassa 19 oleva fuyugakoi muodostuu useasta olkikerroksesta, jotka sidotaan puun tyvelle. Talvisuojaus tehdään kylmillä alueilla, joilla on talvella lunta alle metrin paksuinen kerros. Puun tyven suojaaminen nostaa lämpötilaa muutamalla asteella sekä vähentää kosteuden haihtumista. Fuyugakoi estää puun juurien kuivumista talvella ja kerää tuholaisia, jotka laskeutuvat puun oksilta sään kylmetessä. Fuyugakoi sidotaan palmukuidusta tehdyllä shuronawa-narulla. Keväällä oljista tehdyt talvisuojat poistetaan ja poltetaan. (Oguchi & Cali 2013, 120-121.)

Kuva 19. Fuyugakoi kerää tuholaisia ja vähentää kosteuden haihtumista puun tyveltä. (Oguchi & Cali 2013, 121.)

Mushi taji

Puun runko voidaan suojata mushi taji-talvisuojalla. Mushi taji on olkimatto, joka sidotaan puun runkoon noin metrin korkeudelle. Mushi tajin alkuperäinen tarkoitus on ollut puuhun kiipeävien tuholaiden kerääminen. Suoja on kuitenkin käytännössä koriste talvisessa puutarhassa. (Oguchi & Cali 2013, 120; Uski 2011, 82.)

Yukitsuri

Kuvassa 20 oleva yukitsuri-talvisuoja tehdään köysistä, jotka ovat kiinni korkeassa tolpassa. Tolppa laitetaan mahdollisimman lähelle puun runkoa. Köydet tukevat puun oksia ja estävät niiden katkeamisen lumen painosta. (Oguchi & Cali 2013, 126.)

Kuva 20. Yukitsuri estää puun oksien katkeamisen lumen painosta. (Oguchi & Cali 2013, 126.)

3.3 Sammalen hoito

Sammalpuutarhan hoitamisessa on paljon työtä. Sammalten päältä lakaisetaan hooikiilla eli bambuharjalla puista putoava karike. Harjan karkeudella ja ilmankosteudella on tärkeä merkitys sammalten puhdistamisessa. Liian karkea harja saattaa rikkoa sammalmattoa ja tekee työstä hyvin raskasta. Osa kauniin värisistä lehdistä saatetaan jättää syksyllä koristamaan sammalmattoa. Rikkakasvit kitketään heti niiden ilmaannuttua. Kesikesän kuumimpaan aikaan sammalia kastellaan varhain aamulla, jotta aurinko ei polttaisi niitä. (Kawaguchi 2003, 43; Hashimoto & Parkkali-Reskola 2014; Uski 2011, 80-82.)

Sammalille aiheuttavat tuhoa esimerkiksi linnut ja eroosio. Suurissa puutarhoissa kasvatetaan yleensä valmiiksi sammalta aukkojen paikkaamiseen. Japanissa sammalten päälle levitetään talveksi männynneulasia, jotka suojaavat sammalta rousteelta eli maan pinnan jäätymiseltä. Rouste nostaa sammalia irti kasvualustasta, jolloin ne saattavat kuivua. (Kawaguchi 2003, 43; Hashimoto & Parkkali-Reskola 2014; Uski 2011, 80-82.)

3.4 Bambuaitojen käsittely

Japanissa bambut kasvavat täysikasvuiseksi vuodessa tai kahdessa vuodessa. Nuoren bambun käyttöä vältetään, sillä se on liian pehmeää. Kolme tai neljä vuotta vanha bambu on ihanteellista rakentamisessa. Varret katkaistaan yleensä talvella tuholaisten leviämisen estämiseksi. Leikattua bambua tulisi säilyttää korkeintaan yksi vuosi. Kauan säilytyksessä ollut bambu muuttuu keltaiseksi ja siinä saattaa olla hometta tai halkeamia. (Oguchi & Cali 2013, 26-27.)

Aitojen rakentamisessa käytetään eniten madake-bambua (*Phyllostachys bambusoides*). Kuvassa 21 on Kioton Arashiyamassa sijaitseva madake-bambulehto. Bambun varsi on halkaisijaltaan tasaisen leveä juuresta latvaan asti. Madake-bambulla on pitkät nivelvälit, jolloin aidan mittasuhteet on helpompi pitää tasaisina. Myös moso chiku-bambua (*P. pubescens*) käytetään, mutta se ei ole yhtä vahvaa kuin madake-bambu. Moso chiku-bambun varsi on halkaisijaltaan hyvin vaihteleva, joka tekee sen käyttämisestä haastavaa. (Oguchi & Cali 2013, 26-27.)

Kuva 21. Madake-bambulehto (*Phyllostachys bambusoides*). Arashiyama, Kioto. (Smith n. d.)

Bambuaidan rakentamisessa vältetään naulojen ja ruuvien käyttöä, sillä bambu halkeaa helposti. Bambuaita sidotaan perinteisesti mustalla shuronawa-narulla, joka tehdään palmukuidusta. Narua liotetaan vedessä, jotta se pehmenee. Kuivuttuaan shuronawa-naru kutistuu ja muodostaa tiukan sidoksen. (Oguchi & Cali 2013, 26-27.)

Bambuaidat puhdistetaan perinteisesti hankaamalla bambua riisin korsilla tai riisin kuorilla. Puhdistamiseen voidaan käyttää myös jäykkää harjaa. Muutaman viikon kuluttua aidan rakentamisesta bambuaita voidaan käsitellä homeenestoaineella, valkaisuaineella tai öljyllä. Käsittely pidentää aidan käyttöikää huomattavasti. Pystysuorassa aidassa bambun pää täytetään vahalla, sillä varren sisälle jäävä vesi mädännyttää bambun. (Oguchi & Cali 2013, 26-27.)

4 VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS

4.1 Yleistä

Hoitoluokitus määrittää viheralueen hoidon laatutason. Hoitoluokituksen lähtökohtia ovat viheralueen kustannus- ja laatutavoitteet, käyttötarkoitus, käyttäjät sekä paikalliset ominaisuudet. Viheralueiden päähoitoluokat ovat: A rakennetut viheralueet, B avoimet viheralueet ja C taajamametsät. Päähoitoluokat on jaettu alaluokkiin hoidon laatutavoitteiden mukaisesti. Hoitoluokitusta täydentäviä luokkia ovat: E erityisalueet, S suojelualueet, R maankäytön muutosalueet ja O hoidon ulkopuolella olevat alueet. (Viherympäristöliitto 2007, 8.)

Rakennetut viheralueet ovat alueita, joissa on jatkuvasta käytöstä aiheutuva kulutusta. Ne voivat olla myös alueita, jotka on tarkoitettu katseltaviksi. Avoimet alueet ovat niittyalueita tai maisemapeltoja, jotka sijaitsevat taajamien reuna-alueilla. Taajamametsät ovat ulkoilu- ja virkistysalueita, suojametsiä ja pieniä metsiköitä, jotka sijaitsevat asutuksen lähellä. (Viherympäristöliitto 2007, 8.)

Hoitoluokka määrittää alueen yleisilmeen. Käytännön hoitotöiden laatuvaatimukset kerrotaan Viheralueiden hoito VHT'14:ssa, joka on Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 55. VHT'14:ssa määritellään eri hoitoluokissa noudatettavat laatuvaatimukset päällysteille, rakenteille ja kasvillisuudelle. Hoitotoimenpiteitä tarkennetaan hoitotyöselostuksessa, jossa huomioidaan kohdekohtaiset ominaisuudet ja erityispiirteet. (Viherympäristöliitto 2007, 8.)

Kunnan tai sen osan viheralueiden hoitoluokitus esitetään hoitoluokituskartalla, joka voidaan tehdä myös yksittäisille kohteille. Hoitoluokituskartan mittakaava on yleensä 1:1000, 1:2000 tai 1:10 000. Hoitoluokitus voidaan esittää myös pienemmässä mittakaavassa hahmottamisen helpottamiseksi. (Viherympäristöliitto 2007, 8, 56.)

Suunnitelmassa tehdyt ratkaisut vaikuttavat merkittävästi viheralueen rakentamis- ja hoitokustannuksiin. Esimerkiksi korkealuokkaiset materiaalit ja rakenteet nostavat kustannuksia huomattavasti. Peruskorjauksen tai rakentamisen jälkeisinä vuosina viheralueita hoidetaan enemmän kuin myöhemmin vuosina. Viheralueen hoitotarve tasaantuu, kun kasvillisuus on vakiintunut. Viheralueen inventoinnissa saattaa selvitä, että alueen hoitotaso ei vastaa todellista hoitoluokkaa. Hoitoluokan muuttaminen tai säilyttäminen voi vaatia peruskorjausta tai ylläpidon resurssien lisäämistä. Alueen käytön muuttuessa hoitoluokkaa voidaan tarvittaessa laskea, jos jatkuvalla hoidolla ei ole tarvetta. (Viherympäristöliitto 2007, 10-11.)

4.2 A Rakennetut viheralueet

A1 Edustusviheralue

Edustusviheralueita ovat esimerkiksi historiallisesti arvokkaat kohteet, tärkeiden julkisten rakennusten pihat, sekä kaupunkiaukiot ja -puistot. Alueilla käytetään laadukkaita materiaaleja ja kulutus on ohjattu kestäville pinnoille. Edustusviheralueilla on paljon korkeatasoisia rakenteita. Alueet pidetään erittäin hyvässä kunnossa päivittäisillä hoitotoimenpiteillä ja säännöllisellä ylläpidolla. Puutteen korjataan heti, kun ne havaitaan. (Viherympäristöliitto 2007, 17.)

A2 Käyttöviheralue

Käyttöviheralueita ovat esimerkiksi leikkipuistot, liikenne- ja kiinteistöviheralueet sekä kaupunkiaukiot ja -puistot. Alueet on tarkoitettu pelaamiseen, liikuntaan, leikkiin ja oleskeluun. Käyttöviheralueilla on paljon nurmialueita, sekä istutettua puu- ja pensaskasvillisuutta. Laadukkaita rakenteita on paikoitellen. Alueet pidetään hyvässä kunnossa ja yleisilmeeltään siistinä. Puutteen korjataan mahdollisimman pian, kun ne havaitaan. Alueen turvallisuutta uhkaavat vauriot korjataan heti. (Viherympäristöliitto 2007, 18.)

A3 Käyttö- ja suojaviheralue

Käyttö- ja suojaviheralueita ovat esimerkiksi liikenneviheralueet ja suoja-
vyöhykkeet, jotka on rakennettu puistomaisiksi. Niitä ovat myös laajat
puistot, jotka yhdistävät rakennetut alueet luonnonympäristöön. Alueet on
tarkoitettu pelaamiseen, ulkoiluun ja oleskeluun. Alueen yleisilme on puis-
tomainen ja rakenteita on vähän. Kasvillisuus koostuu niittymäisistä nur-
mialueista ja istutetusta kasvillisuudesta sekä luonnonkasvillisuudesta.
Alueiden hoidon tavoitteena on säilyttää siisti, puistomainen yleisilme.
Laitteiden, rakenteiden, kasvillisuuden ja kulkureittien kuntoa ja turvalli-
suutta seurataan ja ylläpidetään. (Viherympäristöliitto 2007, 19.)

5 JAPANILAISVAIKUTTEISTEN PUUTARHOJEN HOITO SUOMESSA

5.1 Roihuvuoren japanilaisvaikutteinen puisto

Roihuvuoren japanilaisvaikutteinen puisto sijaitsee Helsingin Roihuvuoressa. Puiston on suunnitellut ja toteuttanut luontopuutarhuri Jukka Toivonen. Myöhemmin maisema-arkkitehti Virve Veisterä teki muutoksia puistoon. Puiston rakentaminen aloitettiin vuonna 1990 työllistämisvaroin ja se valmistui vuonna 1998. Puisto on rakennettu kerrostalojen keskelle ja sen pinta-ala on 5000 m². Alueella on suuret korkeuserot ja maaperästä suurin osa on louhosta, sillä puisto on rakennettu entisen liuskekilouhoksen paikalle. Puiston suunnittelussa ja toteutuksessa on hyödynnetty maastonmuotoja, alueen alkuperäistä kasvillisuutta ja paikallisia materiaaleja. (Helsingin kaupungin rakennusvirasto 2012; Paalo & Jetsonen 2006, 194-197; Palonen, haastattelu 11.3.2014; Toivonen, haastattelu 11.3.2014.)

Puisto jakautuu itämaisen puutarhasuunnittelun oppien mukaisesti neljään osaan. Puiston osat on nimetty tarueläinten mukaan, jotka hallitsevat neljää ilmansuuntaa. Lännessä on kalliopuutarha, jota hallitseva valkoinen tiikeri suojelee syksyä. Pohjoisessa on sammalpuutarha, jota hallitsee musta kilpikonna. Musta kilpikonna suojelee talvea sekä pitää kasvit ja sammat elinvoimaisina ja vihreinä. Etelässä on kivinen elämänvirta, jota hallitseva punainen feeniks-lintu suojelee kesän ja keskipäivän rauhaa. Idässä on kirsikka- ja kosteikkorinne, jota hallitseva sininen lohikäärme suojelee kevättä, aamuja ja nuoruuden kukkeutta. (Helsingin kaupungin rakennusvirasto 2012; Paalo & Jetsonen 2006, 194-197; Palonen, haastattelu 11.3.2014; Takei & Keane 2008, 78; Toivonen, haastattelu 11.3.2014.)

Roihuvuoren japanilaisvaikutteinen puisto on yksi Itä-Helsingin A1-alueista. Ilkivalta ja yleinen välinpitämättömyys aiheuttavat paljon ylimääräistä työtä puiston hoidossa. Puistosta lähes puolet on rakennettu läheisen kerrostalon tontille. Tontin rajat on paalutettu puistoon, jotta ne erottuvat maastossa. Kartanovastaava Pepita Palonen on vastannut japanilaisvaikutteisen puiston hoidosta vuodesta 1999. Puistossa on töissä kaksi työntekijää koko kesän ajan. Kevätsiivous aloitetaan huhtikuussa, kun työntekijät aloittavat työt. (Helsingin kaupungin rakennusvirasto 2012; Paalo & Jetsonen 2006, 194-197; Palonen, haastattelu 11.3.2014; Toivonen, haastattelu 11.3.2014.)

Roihuvuoren japanilaisvaikutteiseen puistoon on tehty hoito- ja kehittämissuunnitelma vuonna 2013. Hoito- ja kehittämissuunnitelmaa ei voida toteuttaa kuin osittain, koska kaupungilla ei ole siihen tarvittavia resursseja. Ennen hoito- ja kehittämissuunnitelmaa puiston hoidosta oli vain vähän kirjallisia ohjeita. Puiston tavoitetilan ylläpidossa on käytetty apuna valokuvia. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

5.1.1 Valkoinen tiikeri - kalliopuutarha

Valkoisen tiikerin kalliopuutarhassa on tummanharmaista liuskekivistä tehtyjä käytäviä, laatoituksia ja portaita. Puutarhassa on liuskekivistä laadottu muuri, jonka koloissa kasvaa kallioimarretta (*Polypodium vulgare*). Kuvassa 22 avokallio rajaa suojaisan oleskelupaikan muusta ympäristöstä. Kalliopuutarhassa kasvaa valkokukkainen luumupuu (*Prunus domestica*). Koko puistossa kasvualustassa on paljon karkeaa louhosta. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 22. Avokallion rajaama oleskelualue valkoisen tiikerin puutarhassa. (Tuominen 2014.)

5.1.2 Musta kilpikonna - sammalpuutarha

Sammalpuutarhaan johtavat betoniportaat olivat alunperin kurturuusun peitossa. Puiston rakentamisen aikana kurturuusut poistettiin ja portaat kaivettiin esiin maakerroksen alta. Sammalpuutarhan tiheää kasvillisuutta harvennettiin, jolloin metsäkuusia ja terttuseljoja poistettiin. Puutarhaan tuotiin metsämaata ja siirrettiin paljon sammalta. Eri vuosien vaihtelevista olosuhteista johtuen jotkin sammallajit menestyvät paremmin kuin toiset. Kuvassa 23 on sammalpuutarha vuoden 2014 keväällä. (Palonen, haastattelu 11.3.2014; Toivonen, haastattelu 11.3.2014.)

Sammalen hoito

Sammalpuutarhaa sadetetaan kuivana kasvukautena. Kasteluun tarvittava vesi saadaan puiston laidalla olevista kaivoista. Sammalien kastelu on työlästä, sillä kasteluletkut pitää kantaa puutarhaan. Letkuja ja sadettimia pitää myös siirtää jatkuvasti paikasta toiseen. Puutarhaan voisi asentaa tiheäkastelujärjestelmän, mutta letkut pitäisi asentaa sammalen pinnalle kal-

loisesta pohjamaasta johtuen. Sammalen pinnalla olevat letkut häiritsisivät puutarhan yleisilmettä. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 23. Mustan kilpikonnin sammalpuutarhan hoitamisessa on paljon työtä. (Tuominen 2014.)

Sammalpuutarhassa osa pihlajista (*Sorbus spp.*) on jo kuollut ja osa on kuolemassa, sillä puut kärsivät jatkuvasta kastelusta. Pihlajien tilalle pitäisi löytää toinen puulaji, joka kestää paremmin kosteutta. Puutarhassa on kokeiltu pähkinäpensasta (*Corylus avellana*), joka on menestynyt hyvin. Rusakot söivät sammalpuutarhassa kasvavien pähkinäpensaiden kuorta hieman ensimmäisinä vuosina, mutta sen jälkeen pensaat ovat saaneet kasvaa rauhassa. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Jatkuvasta kastelusta johtuen rikkakasvit viihtyvät sammalpuutarhassa. Rikkakasveja torjutaan kasvinsuojeluaineella, joka ei vahingoita sammalta. Kyseisen kasvinsuojeluaineen käyttö ollaan lähiaikoina kieltämässä ja sen tilalle pitää löytää vastaava aine. Kasvinsuojeluaineen käyttö on välttämätöntä, sillä sammalpuutarhaa jouduttaisiin kitkemään jatkuvasti. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Sammalpuutarhan haasteet

Palosen (haastattelu 11.3.2014) mukaan eniten tuhoa sammalille aiheuttavat eläimet ja linnut. Erityisesti oravat ja linnut rikkovat sammalmattoja ja lisäksi puiden juuret nostavat sammalia. Sammal on ollut jo kauan osa puutarhaa, sillä sammalmaton kasvattaminen on vaatinut paljon aikaa.

Roihuvuoren puistoon on jouduttu lisäämään matalia köysiaidanteita läpikulun vuoksi. Ensin köysiaidanteita tarvittiin vain sammalpuutarhassa, mutta myöhemmin niitä on laitettu muuallekin puutarhaan. Puutarhassa on kuljettu jalan, pyörillä ja mopoilla. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

5.1.3 Punainen fenix-lintu - keskusalue ja elämänvirta

Sitomattomien päällysteiden hoito

Roihuvuoren puistossa on paljon sora-alueita, jotka haravoidaan kesäkaudella päivittäin. Sora-alueet puhdistetaan lehtipuhaltimella viikoittain. Lehtipuhallinta käytetään koko kesän ajan, sillä muuten pinnalle kertyisi eloperäistä massaa. Puistossa käytetään erilaisia kivilaatuja ja niiden rajojen tulee olla siistejä. Esimerkiksi kuvassa 24 olevassa elämänvirrassa käytetään karkeampaa ja hienompaa soraa. Lehtipuhallinta käytettäessä eri kivilaadut sekoittuvat helposti. Keväisin erilaiset kivilaadut haravoidaan takaisin omille puolilleen ja alueet rajataan uudelleen. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 24. Punaisen feenix-linnun puutarhassa on elämänvirta, johon haravoidaan loivia ja jyrkkiä aaltoja. (Palonen 2014.)

Lehtipuhaltimen käytölle puistossa on asetettu rajoituksia. Helsingin rakennusvirasto on ohjeistanut, että lehtipuhallinta saa käyttää vasta ruokautunnin jälkeen. Asukkaat valittivat lehtipuhaltimien käytöstä, sillä melu oli voimakasta kaiuessaan kahden kerrostalon välissä. Nykyiset koteloidut ja sähkökäyttöiset lehtipuhaltimet ovat paljon hiljaisempia kuin vanhat lehtipuhaltimet. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Elämänvirtaan haravoidaan loivia ja jyrkkiä aaltoja. Jyrkkien aaltojen tekeminen vaatii kokemusta, sillä niiden haravointi on haastavaa. Loivien aaltojen haravointi on helpompaa. Aallot haravoidaan viikonlopuksi ja alkuvuodesta. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kasvillisuus ja hoitoleikkaukset

Roihuvuoren puiston keskusalueelle, elämänvirran lähelle istutettiin alunperin siperianlehtikuusi (*Larix sibirica*). Lehtikuusi ei menestynyt, joten sen tilalle vaihdettiin metsätammi (*Quercus robur*) vuonna 1999. Lehtikuusella on kaunis syysväri, mutta pudonneisiin neulasiin tarttuneet roskat on hankalaa saada pois neulasten seasta. Karusta maaperästä johtuen tammi on jäänyt matalaksi ja sen latvasta on tullut mutkitteleva. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Sillat

Roihuvuoren puiston kivisen elämänmeren ylitti alun perin kaareva betonisilta, jonka oli tarkoitus sammaloitua ajan kuluessa. Betonisilta kuitenkin korvattiin 1990-luvun lopulla lankkusillalla, joka on kuvassa 25. Lankkusillat vaihdettiin uusiin kesällä 2014, sillä ne alkoivat lahota. Puset lankkusillat ovat kestäneet julkisessa puistossa melko hyvin, vaikka niihin kohdistuva kulutus on suurta. (Palonen, haastattelu 11.3.2014; Toivonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 25. Lankkusillat ovat kestäneet hyvin puistossa, vaikka niihin kohdistuva kulutus on suurta. (Tuominen 2014.)

Bamburakenteiden hoito

Roihuvuoren puistossa on bambusta tehtyjä aitoja. Kuvassa 26 on bambuaitoja puiston keskusalueella. Bamburakenteet ovat kestäneet yllättävän pitkään lahoamatta, vaikka bambu kestää huonosti Suomen ilmastossa. Ajan kuluessa bambu mustuu ja homehtuu. Bambukatoilla kasvaa sammalta, jonka annetaan olla rauhassa. Runsaslumisena talvena bambukatoilta pudotetaan lunta. Lumenpudotuksessa täytyy olla varovainen, sillä rakenteet ovat herkkiä. Bamburakenteiden uusimisesta päättää tilaaja. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 26. Bamburakenteet ovat kestäneet Suomen olosuhteissa pitkään lahoamatta. (Tuominen 2014.)

Kuvassa 27 on katos, jonka katto on tehty bambusta. Katto on alkanut hajota paikoittain. Katoksen bambuaitaa uusitaan ajoittain, sillä ohuita bambukeppejä varastetaan kukkakepeiksi. Aitaan tehtiin paksummasta bambusta välijuoksuja. Nykyään bambukepit on kiinnitetty sekä ylhäältä ja alhaalta, jolloin rakenne on pysynyt ehjänä. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 27. Puiston katoksessa on huonokuntoinen bambukatto. (Tuominen 2014.)

5.1.4 Sininen lohikäärme - vesiaihe ja kirsikkarinne

Vesiaihe

Roihuvuoren puistossa on lampi, jonka betonireunat on verhoiltu kivillä. Koko vesiaihe on purettu ja rakennettu uudelleen vuonna 2007. Kuvassa 28 on vesiaihe vuoden 2014 keväällä. Lammen ylittää lankkusilta, jonka alle on piilotettu vettä kierrättävä pumppu. 1990-luvun lopulla rakennettu silta uusittiin kesällä 2014. Pumppu nostaa veden ylös kalliolle, jota pitkin vesi valuu takaisin lampeen. Lammen rannoilla on kookosmatto, joka estää eroosiota. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 28. Pumppu nostaa veden ylös kalliolle, jota pitkin vesi valuu takaisin lampeen. (Tuominen 2014.)

Ensimmäisinä vuosina lampi tyhjennettiin kesäkaudella viikoittain ja pohjalle kertynyt eloperäinen aines poistettiin tarkoitukseen sopivalla imurilla. Tyhjentämisen jälkeen lammen pohjaan ja reunoille kertynyt lima pestiin juuriharjoilla. Lampea hoidettiin aluksi työläästi, koska puutarha luovutettiin ylläpitoon edellä mainituilla hoito-ohjeilla. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Myöhemmin saatiin lupa lammen pesemiseen painepesurilla. Nykyään lammen peseminen on huomattavasti nopeampaa kuin aiemmin. Painepesuria voidaan käyttää vain lammen pohjan ja reunojen pesemiseen, sillä muuten veden paine irrottaa kallion päällä olevaa sammalta. Lampi puhdistetaan viikoittain sateettomana päivänä. Lampi pestään syyskuun loppuun asti ennen kesävesien sulkemista. Veden pinnalla olevat roskat poistetaan haavilla. Lampeen kohdistuvan ilkevyyden määrä vaihtelee. Välillä lampeen heitetään paljon kiviä, kasveja ja roskia. Toisinaan taas lampi saa olla melko rauhassa ilkevyydeltä. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kirsikkarinne

Kuvassa 29 olevassa kirsikkarinteessä rusokirsikat (*Prunus sargentii*) on istutettu kolmen puun ryhmiin, jotta niiden rungoista tulisi mutkittelevia. Keväällä Roihuvuoren puistossa sekä läheisessä Kirsikkapuistossa vietetään hanami-juhlaa. Syksyllä kirsikoiden pudonneet, kauniin punaiset lehdet jätetään hetkeksi rinteeseen, kunnes ne muuttavat väriään. (Palonen, haastattelu 11.3.2014; Toivonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 29. Hanami-juhlan viettoä kirsikkarinteessä. (Tuominen 2014.)

Uusien puulajien kokeilu

Helsingin kaupungilla on käynnissä uusien, kaupunkiympäristöön sopivien puulajien kokeilu. Uusia puulajeja tarvitaan, sillä monet kasvitautit ovat leviämässä Suomeen. Roihuvuoren puistoon istutetaan esimerkiksi pari Mustilan arboretumin erikoisvaahteraa (*Acer spp.*). Tilaaja määrittää puiden tarkemmat istutuspaikat, mutta puuntaimia istutetaan ainakin lammen takana olevaan rinteeseen. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

5.1.5 Tarueläinpaalut

Roihuvuoren puiston alkuperäiset tarueläinpaalut oli veistetty käsin puusta. Kuvassa 30 on valkoisen tiikerin puutarhan nykyinen paalu. Jokaisen puutarhan nimi on myös japaniksi tarueläinpaalun toisella puolella. Myöhemmin Jukka Toivosen kanssa on keskusteltu siitä, että nykyiset paalut vaihdettaisiin kivipaaseihin. Kivipaasit ovat kestäviä ja sopisivat erittäin hyvin japanilaisvaikutteisen puiston tunnelmaan. (Palonen, haastattelu 11.3.2014; Toivonen, haastattelu 11.3.2014.)

Kuva 30. Valkoisen tiikerin puutarhan tarueläinpaalu. (Tuominen 2014.)

5.1.6 Hulevesien käsittely

Roihuvuoren puistoon on tehty sorasaartoja hulevesien imeyttämiseksi. Pihoilta auratun lumen sulamisvedet imeytetään isoon sorasaartoon, joka on tehty kerrostalon lähirinteeseen. Alarinteessä on pienempi sorasaarto, johon imeytetään loput hulevedet. Kesällä sorasaarrot ovat huomaamattomia, sillä ne peittyvät kasvillisuuden alle. (Palonen, haastattelu 11.3.2014.)

Palosen (haastattelu 11.3.2014) mukaan kirsikkarinteessä on yksi suurimmista sorasaarroista, joita on teetetty. Sorasaarto tehtiin, koska puiston alapuolella on katu. Keväisin auraslumen sulamisvedet valuiivat kadulle asti, mistä johtuen katu oli aamuisin jäässä puiston kohdalta. Sorasaartojen rakentamisen jälkeen hulevedet eivät ole olleet enää ongelma.

5.2 Viikin japanilaisvaikutteinen kivipuutarha

Viikin japanilaisvaikutteinen kivipuutarha sijaitsee Helsingissä, viherkeskus Gardeniassa. Puutarhan on suunnitellut Kazuo Makioka, joka on myös ohjannut puutarhan toteutusta. Japanilaisvaikutteisen puutarhan nimi on Musui-en, joka tarkoittaa uinuvan veden puutarhaa. Puutarha on valmistunut vuonna 2002 ja sen pinta-ala on 500 m². Kuvassa 31 on puutarhan mutkitteleva kivivirta. Teepuutarha on erotettu omaksi alueekseen bambuaidalla. Teepuutarhassa on odotushuone, sekä käsienpesupaikka eli tsukubai. Japanilaisvaikutteista puutarhaa ympäröivät nurmialueet ja käytävät liittävät puutarhan luontevasti osaksi Helsingin Gardenian ulkoalueita. (Koskela 2004, 31; Paalo & Jetsonen 2006, 192-194.)

Kuva 31. Viikin japanilaisvaikutteista kivipuutarhaa hallitsee suuri kivivirta. (Tuominen 2014.)

Puutarhasuunnittelija Kazuo Makioka on yksi Japanin harvoista mestareista, jotka osaavat perinteistä puutarharakentamista ja -hoitamista. Makioka on saanut koulutuksensa koko elämän kestäneessä opissa omalta mestariltaan. Valmistuttuaan Kinkin yliopistosta Makioka pääsi japanilaisen puutarhahistorioitsijan Osamu Morin oppilaaksi. Hän perusti vuonna 1998 oman yrityksen, joka on nimeltään Teisha Makioka. Makioka alkoi vuonna 2002 opettaa nuoria puutarhureita Isui-en-puutarhassa ja laajensi näin toimintaansa. Makioka on suunnitellut ja rakentanut puutarhoja eri puolille Eurooppaa. Hän on vierailut usein myös Suomessa. (Uski 2011, 83.)

Viikin japanilaisvaikutteinen puutarha on tehty suomalais-japanilaisena yhteistyöhankkeena, johon ovat osallistuneet Helsingin kaupungin rakennusvirasto ja japanilainen Commemorative Association for the Japan World Exhibition (1970) -säätiö. Rakennusvirasto vastasi puutarhan maanrakennustöistä ja ennakkovalmisteluista, joita tehtiin Kazuo Makiokan lä-

hettämien ohjeiden ja suunnitelmien pohjalta. Japanilainen työryhmä vastasi puutarhan pinta-rakenteista ja viherrakennustöistä, lukuun ottamatta nurmetusta. Rakennusvirasto auttoi japanilaista työryhmää tarjoamalla heille koneellista apua kivien nostamiseen, siirtämiseen ja kääntämiseen. Makioka valitsi puutarhaan sopivia kiviä Hyvinkäältä ja Vuosaaresta. Hän ohjasi japanilaista työryhmää, joka koostui kuudesta henkilöstä. (Koskela 2004, 31, 32, 34-36.)

Ennen puutarhan rakentamisen aloittamista Makioka kävi tutustumassa Suomessa käytettäviin kasveihin ja suomalaisiin luonnonkasveihin. Taimistolla Makioka valitsi japanilaisvaikutteiseen puutarhaan sopivia kasveja, joita ovat esimerkiksi rusokirsikat (*Prunus sargentii*), erilaiset pensasangervot (*Spiraea spp.*), japaninkuunliljat (*Hosta langifolia*), kärhöt (*Clematis*) ja tuliköynnöskuusama (*Lonicera x brownii 'Dropmore Scarlet'*). Puutarhaan istutettiin myös kelta-apilaa (*Trifolium aureum*), jota Makioka oli tuonut Saksasta. Kelta-apila ei menestynyt puutarhassa. (Koskela 2004, 31, 34-36.)

Puutarhan valmistuttua Makioka jäi Suomeen vähäksi aikaa. Hän ohjasi nurmialueiden viimeistelyä ja antoi ohjeita puutarhan hoidosta. Viikin japanilaisvaikutteisen puutarhan hoidosta vastaa hortonomi Katja Uski, joka on Gardenia Helsingin vastaava puutarhuri. Katja Uski on ollut vuoden Japanissa Makiokan oppilaana. (Koskela 2004, 33; Uski, haastattelu 25.3.2014.)

5.2.1 Kasvillisuus

Puut

Viikin japanilaisvaikutteisessa puutarhassa on yksirunkoisia rusokirsikoita (*Prunus sargentii*), jotka ovat saaneet kasvaa vapaasti. Puutarhassa kasvaa kirsikoiden lisäksi mäntyjä. Puiden rungot on suojattu verkolla, sillä alueella on paljon rusakoita. Gardeniassa ei ole vielä kaneja, mutta niitä on havaittu lähialueilla. Puiden juurella käytetään kuorikatetta estämään rikkaruohojen kasvua. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Pensaat

Puutarhassa kasvaa koivuangervoja (*Spiraea betulifolia*), rinneangervoja (*S. densiflora*) ja norjanangervoja (*S. 'Grefsheim'*). Pensasangervot leikataan alas noin neljän vuoden välein, jotta ne pysyvät matalina. Katoksessa istuvan kävijän tulee nähdä kivivirta pensaiden takaa, joten pensaat eivät saa kasvaa liian suureksi. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Japanissa kaikki pensaat leikataan säännöllisesti, mutta leikkaustapa riippuu puutarhan tyylistä. Muototyylissä pensaita leikataan jatkuvasti, jotta ne pysyvät halutun muotoisena. Muissa tyyliissä pensaita leikataan vähemmän tai niiden annetaan kasvaa vapaasti. Viikissä pensaille ei tehdä välivuosina hoitoleikkauksia, koska niihin ei ole resursseja. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Nurmikko

Kivivirran reunat kantataan kerran kasvukaudessa, jotta ne pysyvät siistinä. Nurmikko pidetään noin 5 cm korkeana ja nurmikolla kasvava sammal poistetaan. Kivivirran kaarevat ja viettävät reunat leikataan työnnettävällä ruohonleikkurilla. Nurmikon ja kivivirran raja viimeistellään siimaleikkurilla, joka heittää leikkuujätettä kivien väleihin. Säännöllisellä leikkaamisella leikkuujätettä joutuu vain vähän kivien sekaan ja se maatuu nopeasti. Syksyisin pudonneet lehdet jätetään hetkeksi nurmikolle, kunnes ne muuttavat väriään. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

5.2.2 Rakenteet

Sitomattomat päällysteet

Muutaman runsaslumisen talven jälkeen kivivirta on pesty painepesurilla, koska kivien päällä on kasvanut levää. Sammal viihtyy puutarhassa hyvin, sillä pohjavesi on korkealla. Keväällä lumien sulaessa ja syksyllä sateisena aikana kivivirrassa on vettä. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Kesällä kivivirta on kuuma työympäristö, sillä mustat kivet keräävät lämpöä. Rikkakasvit eivät kasva kivien paahteessa, mutta sammalta joudutaan kitkemään kivien välistä. Kivet joudutaan ottamaan ylös kitkemisen ajaksi, jos sammalta on paljon. Lehtipuhallinta voidaan käyttää vain kivien päällä olevien roskien poistamiseen. Karike ja roskat poistetaan käsin, koska lehtipuhallimella ei saada pois kivien väleihin jääneitä roskia. Kivien päältä roskat voidaan myös lakaista bambuluudalla. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Polkujen reunat kantataan kerran kasvukaudessa. Polut harataan säännöllisesti ja haravoidaan kerran viikossa tai kahdessa viikossa. Polkujen kunnossapidon tarve riippuu kävijöiden määrästä. Poluilla ja niiden reunoilla on suuri vaikutus puutarhan tai puiston yleisilmeeseen. Kävijän huomio kiinnittyy ensimmäisenä epäsiistiin polun reunaan. Viikissä polut pidetään selkeärajaisina ja siisteinä. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Viikin japanilaisvaikutteisessa puutarhassa on ollut vain vähän ilkivaltaa. Alue pidetään hyvässä kunnossa ja siistinä, jotta kynnyksen tekemiseen kasvaa. Kävijät roskaavat hyvin vähän, mutta linnut saattavat levittää roskia ympäriinsä. Pahinta ilkivaltaa on kivien irrottaminen suurelta alalta ja niiden heittäminen, kuten kuvassa 32 näkyy. Kivien kerääminen ja laittaminen takaisin paikoilleen on hankalaa ja työlästä.

Eräänä vuonna kivivirrassa oli useita kuoppia, joiden halkaisija oli jopa metri. Lähialueelle oli piilotettu geokätkö, jonka etsijät olivat ehkä irrotta-
neet kiviä. Ilkivallan tekijöistä ei ole kuitenkaan todisteita. Suurten kuop-
pien korjaaminen kesti kauan. Gardenian ulkopuutarhoihin on vapaa pää-
sy, joten alueella liikkuu monenlaisia kävijöitä. (Uski, haastattelu
25.3.2014.)

Kuva 32. Pahinta ilkivaltaa on kivien siirtely, sillä kivien laittaminen takaisin paikoil-
leen on hankalaa ja työlästä. (Tuominen 2014.)

Taitorakenteet - odotushuone

Kuvassa 33 on puutarhan teepuutarhaosan odotushuone, joka on tehty leh-
tikuusesta. Kazuo Makioka valitsi odotushuoneen materiaaliksi lehtikuu-
sen, koska puuaines on oikean sävyistä ja säänkestävää. Odotushuone ra-
kennettiin Helsingin Toukolassa, Helsingin kaupungin rakennusviraston
Tekniikan konepajalla. Odotushuone toteutettiin Makiokan tekemien
suunnitelmakuvien ja ohjeiden pohjalta. Odotushuone toimitettiin koko-
naisena Viikkiin. Työmaalla tehtiin seinien rappaus ja muut viimeistely-
työt. (Koskela 2004, 32.)

Kuva 33. Teepuutarhaosan odotushuone tehtiin lehtikuusesta. Rakenne on kestänyt hy-
vin Suomen olosuhteissa. (Tuominen 2014.)

Odotushuone on kestänyt hyvin Suomen olosuhteissa, sillä rakenteet ovat
edelleen siistejä ja hyvässä kunnossa. Odotushuone on rapattu kerran uu-
delleen puutarhan valmistumisen jälkeen. Muutamia töhryjä lukuun otta-
matta odotushuoneeseen ei ole kohdistunut ilkivaltaa. (Uski, haastattelu
25.3.2014.)

Taitorakenteet - tsukubai

Kuvassa 34 oleva käsienspesupaikka eli tsukubai rakentuu useista kivistä, joista jokaisella on oma tehtävänsä. Tärkein kivi on maljakivi, josta voidaan ottaa vettä bambukauhalla käsienspesemiseen. Maljan kaivertamiseen käytetään alussa esimerkiksi kiviporaa. Myöhemmin kiveä työstetään tarkoitukseen sopivilla käsityövälineillä. Kiven kaivertaminen on todella hidasta, mutta käsityöllä saadaan sisäpinnaltaan tasainen ja siisti kivimalja. Maljasta tehdään kovera sisäpinnoiltaan ja maljan koko suhteutetaan maljakiven kokoon. (Koskela 2004, 28-29.)

Kuva 34. Käsienspesupaikan eli tsukubain maljakivi on kaiverrettu käsin. (Tuominen 2014.)

Kivimalja tyhjennetään ja puhdistetaan muutaman kerran vuodessa. Käsienspesupaikalle on laitettu useita pienempiä kiviä, joita myös heitellään. Kivien kerääminen ja laittaminen takaisin paikalleen on hankalaa. Muuten käsienspesupaikka on saanut olla rauhassa ilkeivallalta. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Bamburakenteet

Teehuonepuutarhaa rajaa kahdelta sivulta bambuaita, joka on kuvassa 35. Bambuaita on uusittu kerran kokonaan noin neljä vuotta sitten. Bambuaitaa ei käsitellä homeenestoaineella tai öljyllä. Bambuportti otetaan sisätiloihin talven ajaksi. Bambuaidan ja -portin sidoksissa käytetään shuronawa-narua, jota ei saa Suomesta. Aiemmin narua tuotiin Japanista, mutta nykyään sitä voi tilata netin kautta. Bambuaita on mustunut ja halkeillut ajan kuluessa. Tosin bamburakenteet eivät Japanissakaan kestä kovin kauaa ja niitä joudutaan uusimaan säännöllisesti. (Uski, haastattelu 25.3.2014.)

Kuva 35. Bambuaitoja joudutaan uusimaan säännöllisesti, koska ne mustuvat ja halkeilevat ajan kuluessa. (Tuominen 2014.)

5.3 Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteinen puutarha

Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteinen puutarha sijaitsee Hyvinkään Metsäkaltevassa. Metsäkaltevan alueella pidettiin vuoden 2013 asunomessut. Lounatuulenpuisto valmistui kesällä 2013 ja sen pinta-ala on noin 22 000 m². Japanilaisvaikutteisen puutarhan pinta-ala on noin 3000 m². Puutarhan nimi on Mihana-en, joka tarkoittaa kolmen kukan puutarhaa. Kolme kukkaa ovat atsalea, kurjenmieikka ja kirsikka, jotka kaikki ovat japanilaisissa puutarhoissa tärkeitä lajeja. Kukkiessaan kevästä alkukesään ne tuovat väriä puutarhaan. Japanilaisvaikutteinen puutarha koostuu kolmesta osasta; kivi-, zen- ja kukkulapuutarhasta. Puutarhan rakentamisessa käytetyt kivet ovat paikan päältä maaperästä löytyneitä ja ne tekevät puutarhasta luontevan osan ympäristöstä. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013; Kekki, haastattelu 7.2.2014.)

Puutarhan kivipurot ja lammet ovat osa alueen hulevesijärjestelmää. Hulevedet johdetaan puutarhan puron ja lampien kautta lopulta Vantaanjokeen. Kuvassa 36 oleva kivipuro on suurimman osan ajasta kuiva, mutta rankkasateella vesi nousee näkyviin. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013; Kekki, haastattelu 7.2.2014.)

Kuva 36. Rankkasateella vesi nousee näkyviin muuten kuivaan kivipuroon. (Tuominen 2014.)

Japanilaisvaikutteisen puutarhan on suunnitellut Asako Hashimoto, joka on opiskellut arkkitehdiksi yliopistossa Tokiossa. Hashimoto kiinnostui maisema-arkkitehtuurista ja sai kokemusta alasta työskennellessään alan yrityksessä. Suomeen muutettuaan Hashimoto tuli Hyvinkään kaupungille töihin. Hashimoto oli itse toteuttamassa Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteisen puutarhaa. Hän mm. ohjasi kivien valintaa ja asennusta. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013; Kekki, haastattelu 7.2.2014.)

5.3.1 Kivipuutarha

Japanilaisvaikutteisen puutarhan suunnittelu aloitettiin puron ympäristöstä. Puron ja käytävän väliin jäi pitkä ja kapea alue, joka jaettiin pienempiin osiin. Kuvassa 37 on kivipuutarha, jossa on 130 metriä pitkä kivipuro. Puro alkaa luonnonkivillä ja mahonioilla (*Mahonia aquifolium*) maisemoidusta hulevesikaivosta. Japanissa mahonian uskotaan karkottavan pahoja henkiä. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013.)

Kuva 37. Kivipuutarhassa on 130 m pitkä puro sekä luonnonkivilaatoitus. (Tuominen 2014.)

Puron vieressä on laatoitus, joka on tehty suurista luonnonkivistä. Laatoitus on tehty perinteisellä japanilaisella kivitekniikalla. Kivipuutarhassa on käytetty mukulakiviä istutusalueiden katteena, puron pohjalla sekä reunojen asennusalustana. Yhdellä tasaisella kivellä on kivilyhty. Ajan kuluessa lyhty ja puutarhan kivet alkavat hiljalleen sammaloitua. Sammal saa kasvaa rauhassa puutarhassa. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013.)

Kasvillisuus pehmentää kivipuutarhan ilmettä. Puutarhaan on istutettu monirunkoisia isotuomipihlajia (*Amelanchier spicata*). Puutarhaan istutettiin erilaisia koristeheiniä, esimerkiksi hopeanharmaata sininataa (*Festuca glauca*) sekä bambua muistuttavaa palmusaraa (*Carex muskingumensis*). (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013.)

Puutarhan istutusalueita on katettu kaakaonkuorikatella, joka sulautuu hyvin ympäristöön ja maatuu hitaasti. Kaakaonkuorikate on aluksi vaaleanruskeaa, mutta tummuu ajan kuluessa. Kate myös tuoksuu jonkin aikaa levittämisen jälkeen. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013.)

5.3.2 Zen-puutarha

Kuvassa 38 on zen-puutarhan pyöreistä kivistä ladottuja kilpikonnia, jotka uivat kohti kukkulapuutarhan lampea. Kivien välissä ei ole käytetty sidosainetta. Kilpikonnien päälle on istutettu sianpuolukkaa (*Arctostaphylos uva-ursi*), josta kasvaa ajan kuluessa vihreä kilpi. Sianpuolukka pidetään leikkaamalla soikion muotoisena. Kilpikonnat uivat valkoisessa hiekkame-ressä ja niiden ympärille on haravoitu loiva aalto. Käytävän toisella puolella on penkkejä, joilta kävijät voivat katsella zen-puutarhaa. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013.)

Kuva 38. Zen-puutarhassa kilpikonnat uivat valkoisella soralla kohti kukkulapuutarhan lampea. (Tuominen 2014.)

Kivikompassi

Zen-puutarhan jälkeen on kivistä tehty kompassi, joka on kuvassa 39. Etelän kivessä on punainen aurinko, joka näkyy vain sateella. Idän kivi muistuttaa muodoltaan karhua. Pohjoisen huurteisessa kivessä on valkoinen raita, joka kuvaa napapiiriä. Lännen kivi on laivan muotoinen. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013.)

Kuva 39. Zen-puutarhassa on kompassi, jossa jokaiselle ilmansuunnalle on oma kivi. (Tuominen 2014.)

Kivikompassi ei ole tyypillinen elementti japanilaisissa puutarhoissa. Puutarhan suunnittelija Asako Hashimoto mietti, kuinka kävijät saataisiin kiinnostumaan kivistä. Hän päätyi kivistä tehtyyn kompassiin, jossa jokaisella ilmansuunnalla on oma symbolinsa. Kävijöiden on näin helpompaa ymmärtää kivien merkitys. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013.)

5.3.3 Kukkulapuutarha

Lammen ympärillä on kukkulapuutarha, joka on kuvassa 40. Kukkulapuutarhaan on istutettu esimerkiksi rusokirsikoita (*Prunus sargentii*), atsaleoja (*Rhododendron spp.*) sekä kurjenmiekkkoja (*Iris spp.*), joiden kukintaa voi ihailia japanilaisesta majasta. Puutarhaan istutetut kääpiöjapanimarjakuuset (*Taxus cuspidata 'Nana'*) ja kiiltotuhkapensaat (*Cotoneaster lucidus*) pidetään pallon muotoisina leikkaamalla. Kukkuloilla olevat kiviasetelmat kuvaavat henkilöitä, jotka ovat olleet mukana puutarhan suunnittelussa ja toteutuksessa. Hashimoton oma kivi muistuttaa pientä lintua. Puutarhassa on japanilainen maja, josta avautuu erilaisia näkymiä puutarhaan. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013.)

Kuva 40. Kukkulapuutarha ympäröi hulevesilampea. Rannalla olevasta majasta avautuu erilaisia näkymiä puutarhaan. (Tuominen 2014.)

Ylempi lampi on hiekkapohjainen ja siinä kasvaa monia vesikasveja, jotka ovat levinneet lampeen itsestään. Lammessa kasvaa eniten yksivuotista vesitähteä (*Callitriche sp.*), joka on kuvassa 41. Vesitähti leviää voimakkaasti versonpalasista ja siemenistä. Muita lammessa kasvavia vesikasveja ovat kuvassa 42 oleva monivuotinen ratamosarpio (*Alisma plantago-aquatica*), sarat (*Carex sp.*), uistinviita (*Potamogeton natans*) ja osman-käämi (*Typha sp.*). (Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013; Kekki, haastattelu 7.2.2014; Suominen, sähköpostiviesti 17.6.2014.)

Kuva 41. Vesitähti (*Callitriche sp.*). (Tuominen 2014.)

Kuva 42. Ratamosarpio (*Alisma plantago-aquatica*). (Tuominen 2014.)

5.3.4 Japanilaisten kasvien arboretum

Alalammen rannalla on pienimuotoinen arboretum, jonne on istutettu japanilaisia kasveja. Kuvassa 43 olevassa alalammissa on kivistä tehty kilpikonna ja kahlaava kurki. Molemmat ovat yleisiä hyvän onnen ja pitkäikäisyyden symboleja japanilaisessa puutarhassa. Mustilan arboretum on toiminut yhteistyökumppanina kasvillisuuden suunnittelussa. Arboretumiin on istutettu esimerkiksi japaninperhosvaahtera (*Acer tschonoskii* var. *tschonoskii*), riippajapaninlehtikuusia (*Larix kaempferi* 'Pendula'), sahalininkorkkipuu (*Phellodendron sachalinense*), kesäkamelia (*Stewartia serrata*), yakushima-alppiruusuja (*Rhododendron* 'Kullervo') ja japaninruttojuurta (*Petasites japonicus* subsp. *giganteus*). (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013.)

Kuva 43. Alalammen rannoille on istutettu japanilaisia kasveja, esimerkiksi riippajapaninlehtikuusia (*Larix kaempferi* 'Pendula'). (Tuominen 2014.)

Muuallakin Lounatuulenpuistossa on käytetty japanilaisia kasveja. Leikki-paikan rinteeseen on istutettu esimerkiksi pallesorvarinpensas (*Euonymus alatus*), pihaorjanlaakeri (*Ilex x meserveae* 'Blue princess'), likustereita (*Ligustrum* sp. 'Mount Daisen'), japaninmagnolia (*Magnolia kobus* 'Mustila'), japaninpihlaja (*Sorbus commixta*) sekä japaninlikusterisyreeni (*Syringa reticulata*). Liitteessä 3 on luettelo Lounatuulenpuiston japanilaisista kasveista. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013.)

5.3.5 Kuzurezumi-kiviladontatekniikka

Asako Hashimoto on suunnitellut kivikkopuutarhat, jotka ovat Lounatuulenpuiston pyörätien varrella. Kuvassa 44 olevan kivikkopuutarhan tukimuuri on rakennettu japanilaisella, perinteisellä kuzurezumi-kiviladontatekniikalla. Kuzure tarkoittaa vyöryä. Kuzurezumi-tekniikan esikuvana on luonto, jossa vuoren juurelle vyöryneet kivet pysyvät tukevasti paikallaan. Alimmat kivet asennetaan hyvin ja tuetaan kivillä tai maalla. Toiset kivet tulevat ensimmäisten kivien väleihin. Kivien väliin jää koloja, jotka voidaan täyttää kasvualustalla. Koloihin voidaan istuttaa esimerkiksi atsaleoja. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola, 2013.)

Kuva 44. Asako Hashimoton suunnitteleman kivikkopuutarhan tukimuuri on rakennettu japanilaisella kuzurezumi-kiviladontatekniikalla. (Tuominen 2014.)

Japanilaisissa puutarhoissa jyrkät korkeuserot ratkaistaan luonnollisilla, esimerkiksi kivistä tehdyillä tukimuureilla. Kuzurezumi-tekniikalla tehdyissä tukimuureissa vältetään sidosaineen käyttöä. Tukimuureista tehdään korkeintaan metrin korkuisia ja tekniikalla voidaan tehdä matalampiakin tukimuureja. Kuzurezumi-tekniikalla olisi mahdollista tehdä korkeita muureja, mutta se ei ole yleistä. Japanissa kuzurezumi-muurit ovat melko yleisiä, sillä niitä käytetään myös tavallisissa puutarhoissa. (Hashimoto, haastattelu 4.2.2014; Hashimoto & Parkkali-Reskola 2013.)

5.3.6 Hoitotyöselostuksen tavoitteet ja lähtökohdat

Japanilaisvaikutteiseen puutarhaan haluttiin hoitotyöselostus, jotta puutarhan tavoitetilan ylläpito helpottuisi. Hoitotyöselityksessä tuli huomioida kustannukset, suunnittelijan näkemys alueen hoidosta ja kaupungin resurssit. Tavoitteena on hoitotyöselostus, jonka mukaisella hoidolla japanilaisvaikutteinen puutarha pysyy tulevaisuudessa suunnitelman mukaisena. Hyvinkään kaupungilla on käytössä tilaaja-tuottaja-malli, joka tarkoittaa että tilattavat työtehtävät määritellään ja tuottajaorganisaatio toimii sen mukaisesti.

Ympäristö

Japanilaisvaikutteinen puutarha sai paljon näkyvyyttä asuntomessujen myötä. Puutarhasta haluttiin nähtävyys, jossa olisi kävijöitä myös asuntomessujen jälkeen. Alueelle on rakentumassa paljon uusia taloja, joten väkiluku nousee tulevaisuudessa. Vuoteen 2030 mennessä Metsäkaltevassa on laskettu olevan noin 6 000 asukasta. Metsäkalteva sijaitsee 3,5 km päässä Hyvinkään keskustasta. Metsäkaltevan alue ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella. (Hyvinkään kaupunki n.d.; Kekki, sähköpostiviesti 31.3.2014.)

Käyttäjät

Alueen suurin käyttäjäryhmä ovat asukkaat, joihin kuuluu paljon lapsiperheitä. Puutarhassa käy välillä myös lenkkeilijöitä ja pyöräilijöitä. Asuntomessuilta jääneet asfalttikentät ja japanilaisvaikutteisen puutarhan vieressä oleva parkour-alue houkuttelevat nuorisoa. Lukuun ottamatta kivien heitelyä lampeen ja nurmikolle, puisto on saanut olla toistaiseksi rauhassa ilkeivallalta. Koko Lounatuulenpuistossa roskaaminen on ollut vielä toistaiseksi hyvin vähäistä. Tilanne saattaa kuitenkin muuttua lähivuosien aikana, kun läheiset asuinalueet valmistuvat ja asukasmäärä kasvaa.

Kasvuolosuhteet

Japanilaisvaikutteisen puutarhan hoitoluokitukseksi suunniteltiin A1. Vuoden 2013 asuntomessujen jälkeen puutarhan hoito jäi vähäiseksi. Hoitoluokka voitaisiin muuttaa A2, koska puisto pysyy suunnitelman mukaisena ja käyttökelpoisena hoitoluokan A2 laatuvaatimusten mukaan.

Hyvinkää sijaitsee kasvuyöhykkeellä II ja aurinko paistaa japanilaiseen puutarhaan koko päivän. Puutarha on kasvuolosuhteiltaan suojainen ja lämmin. Lammen rannalla kasvualusta pysyy kosteana, rinteissä ja kukkuiloilla kasvualusta kuivuu nopeammin.

Puiden ja pensaiden kunnossapito

Osa kasveista hoidetaan tavallisesta poikkeavilla hoitoleikkauksilla. Esimerkiksi kivipuutarhassa isotuomipihlajien rungoista poistetaan sivuversot 1,5 metriin asti. Leikkausta ei voi toteuttaa kerralla, vaan vähän kerrallaan monen vuoden aikana. Erityiset hoitotoimenpiteet vaativat hyvät ohjeet ja selkeät kuvat.

5.3.7 Hoitotöiden haasteita

Kasvillisuus

Vuosina 2013-14 sääolosuhteet olivat hyvin epätavalliset. Talvi oli hyvin lauha ja lunta oli vähän jos ollenkaan. Aikaisin keväällä tuli lyhyt, hyvin lämmin jakso, jota seurasi kylmä jakso. Alkukesä oli kylmä ja sateinen, jota seurasi pitkäaikainen hellejakso. Kasvit kärsivät nopeista lämpötilan vaihteluista, sekä kuivuudesta hellejakson aikana.

Nurmikko

Vuonna 2014 nurmikossa oli suuria, yhtenäisiä, keltaisia laikkuja, jotka johtuivat mahdollisesti kasvualustasta. Kuvassa 45 on kukkulapuutarhan rinne keväällä 2014. Nurmikko kasvaa kukkuloiden rinteissä huonosti, sillä rinteet ovat liian jyrkkiä.

Kuva 45. Osalla kukkuloista rinteet ovat niin jyrkkiä, että nurmikko kasvaa niissä huonosti. (Tuominen 2014.)

Puut

Poikkeavista olosuhteista johtuen vahingoittuneita puita ja pensaita jouduttiin leikkaamaan ja poistamaan, mikä aiheutti paljon ylimääräistä työtä. Joistakin puista paleltui latva ja niistä tuli pensasmaisia. Osassa puita oli kuljetuksesta, istutuksesta tai tuennasta johtuneita kuorivaurioita. Kuvassa 46 näkyy metsämännylle (*Pinus sylvestris*) aiheutunut vaurio, joka on johtunut liian tiukasta sidoksesta.

Kuva 46. Osalla metsämännystä (*Pinus sylvestris*) sidonta on ollut liian tiukka ja kuristanut puuta. (Tuominen 2014.)

Sitomattomat päällysteet

Vuonna 2013 rinteestä valui rankkasateiden mukana kasvualustaa sekä nurmikonsiemeniä seulanpääkivipäällysteen joukkoon. Kuvassa 47 tilanne vuoden 2014 keväällä. Nurmiheinät olivat juurtuneet suodatinkankaan läpi, joten niiden kitkeminen juurineen oli hankalaa ja työlästä.

Kuva 47. Kivien välissä kasvava nurmikko on peräisin rinteestä, josta se valui kivien joukkoon vuoden 2013 rankkasateiden mukana. (Tuominen 2014.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyötä tehdessä selvisi, että japanilaisvaikutteisten puutarhojen hoito ja ylläpito vaatii paljon resursseja. Hoitoluokitusta voidaan soveltaa japanilaisvaikutteisessa puutarhassa. Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteisen puutarhan hoitoluokan suunniteltiin olevan A1 eli edustusviheralue. Hoitotyöselostuksessa muutin hoitoluokan A2 eli käyttöviheralueeksi. Arvioni mukaan japanilaisvaikutteinen puutarha pysyy suunnitelman mukaisena ja siistinä, vaikka hoitotoimenpiteet tehdään hoitoluokan A2 laatuvaatimusten mukaan. Osa hoitotoimenpiteistä on kuitenkin erityisiä ja ne tehdään A2 hoitoluokan hoitotoimenpiteistä poikkeavasti. Japanilaisvaikutteisista puutarhaa ympäröivä osa Lounatuulenpuistoa on hoitoluokaltaan A2.

Hoitotyöselostuksen suurimpia haasteita on ollut suunnittelijan näkemyksen ja Hyvinkään kaupungin resurssien yhdistäminen. Esimerkiksi japanilaisvaikutteiseen puutarhaan on istutettu paljon mäntyjä, joiden leikkaamiseen ja muotoiluun käytetään paljon aikaa Japanissa. Kaupungilla ei ole resursseja näin tarkkoihin hoitotoimenpiteisiin, joten männyille tehdään vain välttämättömät leikkaukset. Mäntyjen runkoa kasvatetaan mutkaiseksi ja ne istutettiin jo valmiiksi vinoon muotoilun helpottamiseksi. Mäntyjen latvat sidottiin tukikepeihin, joiden annetaan olla paikallaan muutamman vuoden. Tukikepit poistetaan muutaman vuoden kuluttua, kun runko pysyy halutussa muodossa. Sovelletujen hoitomenetelmien avulla männyistä saadaan bonsaimaisia kohtuullisemmalla työmäärällä.

Suomessa on vähän julkisia japanilaisvaikutteisia puutarhoja. Haasteena voi olla löytää kokeneita työntekijöitä, joilla on osaamista japanilaisvaikutteisten puutarhojen suunnittelusta ja rakentamisesta. Suurin osa japanilaisen puutarhan kasveista ei menesty Suomessa, koska ilmasto on huomattavasti Japania kylmempi. Talvi asettaa omat haasteensa, sillä esimerkiksi suuri lumimäärä voi vahingoittaa kasveja. Toisaalta jos lunta on talvella vähän tai ei ollenkaan, aremmat kasvit saattavat paleltua.

Haasteista huolimatta japanilaisvaikutteisia puutarhoja voisi olla Suomessa nykyistä enemmän. Esimerkiksi Suomessa on runsaasti erilaisia kiviä, joiden käyttömahdollisuuksia puistoissa ei olla vielä hyödynnetty täysin. Lisäksi ilmastomme on kostea ja sateinen, joten vesiaiheiden ja sammalpuutarhojen rakentamiselle olisi hyvät edellytykset.

Mahdollisia uusia opinnäytetyöaiheita voisivat olla esimerkiksi Lounatuulenpuiston hoitotyöselostuksen laatiminen tai japanilaisten kasvien kestävyden seuraaminen Suomen ilmastossa. Jatkossa voitaisiin tutkia erilaisen kasvupaikkojen ja pienilmastojen vaikutusta japanilaisten kasvien kestävyteen. Japanilaisille kasveille voitaisiin tehdä lajikohtaiset hoitosuunnitelmat.

LÄHTEET

- Hashimoto, A. 2013. Luentomateriaalit ja muistiinpanot. Hyvinkää.
- Hashimoto, A. Parkkali-Reskola, T. 2013. Erittäin eksoottista. Lounatuulenpuiston japanilainen puutarha ja japanilaiset kasvit. Esite.
- Helsingin kaupungin rakennusvirasto. 2012. Vihreät sylit. Japanilaistyylinen puutarha. Viitattu 15.3.2014. <http://www.vihreatsylit.fi/?p=1578>
- Hyvinkään kaupunki. n.d. Metsäkalteva. Viitattu 16.8.2014. http://www.hyvinkaa.fi/fi/Asuinymparisto_rakentaminen/Metsakalteva/
- Kawaguchi, Y. 2003. Japanilainen puutarha. Inspiraatiosta toteutukseen. Espoo: Plataani Oy.
- Kekki, S. 31.3.2014. Hyvinkään hoitoluokituskarttoja. Vastaanottaja Terhi Tuominen. Sähköpostiviesti. Viitattu 1.4.2014.
- Koskela, R. 2004. Japanilaisen puutarhan kivirakentaminen. Hämeen ammattikorkeakoulu. Maisemasuunnittelun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Oguchi, M. & Cali, J. 2013. Create Your Own Japanese Garden. A Practical Guide. New York: Kodansha USA.
- Paalo, A. & Jetsonen, J. 2006. Japanilainen puutarha suomalaisittain. Hämeenlinna: Tammi.
- Parkkali-Reskola, T. 2013. Messualueen puistoissa tuulahdus idästä. Lounatuulenpuistoon japanilainen Mihana-en - Kolmen kukan puutarha. Kuntatekniikka 4/2013. Viitattu 9.1.2014. <http://lehti.kuntatekniikka.fi/sites/default/files/KT0413-PDF-WWW-HQ.pdf>
- Sawano, T. 2001. Creating your own Japanese garden. Tokyo: Shufunotomo CO., LTD.
- Schenk, G. 1997. Moss gardening. Including Lichens, Liverworts, and Other Miniatures. Oregon: Timber Press.
- Suominen, S. 17.6.2014. Messualueen lammikon vesikasvi. Vastaanottaja Terhi Parkkali-Reskola. Sähköpostiviesti. Viitattu 2.8.2014.
- Takei, J. & Keane M. P. 2008. Sakuteiki. Visions of the Japanese Garden. North Clarendon: Tuttle Publishing.
- Uski, K. 2011. Mestarin matkassa. Kotipuutarha 3/2011.
- Viherympäristöliitto. 2007. Viheralueiden hoitoluokitus. Viherympäristöliiton julkaisu nro 36. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

Viherympäristöliitto. 2014. Viheralueiden hoito VHT'14. Viherympäristöliiton julkaisu nro 55. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

Virtanen, A. 2004. Japanilaisen ja Suomen japanilaistyyllisen puutarhan kasvit ja niiden käyttö. Hämeen ammattikorkeakoulu. Maisemasuunnittelun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

HAASTATTELUT

Hashimoto, A. 2014. Arkkitehti. Haastattelu 4.2.2014.

Kekki, S. 2014. Hortonomi AMK. Haastattelu 7.2.2014.

Palonen, P. 2014. Kartanovastaava. Haastattelu 11.3.2014.

Parkkali-Reskola, T. 2014. Hyvinkään kaupunki. Kaupunginpuutarhuri. Haastattelu 23.1.2014.

Toivonen, J. 2014. Luontopuutarhuri. Haastattelu 11.3.2014.

Uski, K. 2014. Hortonomi AMK. Haastattelu 25.3.2014.

KUVAT

Kuvat 3, 5, 14, 19, 20. Oguchi, M. & Cali, J. 2013. Create Your Own Japanese Garden. A Practical Guide. New York: Kodansha USA.

Kuvat 4, 6, 8, 9, 11, 12, 15, 16, 18. Paalo, A. & Jetsonen, J. 2006. Japanilainen puutarha suomalaisittain. Hämeenlinna: Tammi.

Kuva 21. Smith, C. n. d. Viitattu 23.9.2014.

http://everydaydreamholiday.com/2013/01/21/what-to-do-in-kyoto-golden-pavilion-roanji-zen-arashiyama-bamboo-grove/arashiyama-bamboo-grove-destination_kyoto_japan/

Kuva 24. Palonen, P. 2014.

Muut kuvat ovat tekijän itse ottamia.

LOUNATUULENPUISTON JAPANILAISVAIKUTTEISEN PUUTARHAN HOITOTYÖSELOSTUS

Mihana-en - Kolmen kukan puutarha

三花園

Terhi Tuominen
HAMK Lepaa
Maisemasuunnittelu
21.10.2014

1 YLEISTÄ

Tämä hoitotyöselostus koskee Hyvinkään Lounatuulenpuiston japanilaisvaikutteisen puutarhan hoitotöitä ja perustuu julkaisuun Viheralueiden hoito VHT'14. Viheralueen hoitoluokka on A2 käyttöviheralue. Hoitotyöselostuksessa kerrotaan yleiset hoitotoimenpiteet, erikseen sovittavat työt ja hoitoaluekohtaiset toimenpiteet.

2 KASVILLISUUS

2.1 Rakennetut viheralueet (A)

2.1.1 Nurmikot A2

Nurmikoiden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- talvikunnossapito
- maa-analyysi
- aurasmerkkien asennus ja poisto
- kemiallinen rikkakasvintorjunta
- paikkaus yli 5 m²
- ilmastointi ja kattaminen
- pystyleikkuu

2.1.2 Perennat A2

Perennojen hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- talvi/kevätsuojaus
- humuslisäys
- kattaminen

Hulevesijärjestelmiin liittyvän kasvillisuuden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Ohje:

Rikkakasveja voidaan polttaa kaasupolttimella.

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- yleisesti rikkakasveina pidettyjen yksi- ja monivuotisten kasvien torjunta
- kasvillisuuden poisto ruoppaamalla
- säilytettävien vesikasvien määrittäminen
- poistettavien vesikasvien määrittäminen
- eloperäisen aineksen, roskien ja sedimenttien poistaminen
- eroosioaurioiden korjaaminen
- kiintoaineksen poisto putkistosta ja salaojista

2.1.3 Pensaat A2

Pensaiden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- talvi/kevät suojaus
- kattaminen
- lannoitus
- suojaukset myyriä ja rusakoita vastaan
- aurasmerkkien asennus ja poisto

2.1.4 Köynnökset A2

Köynnösten hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- kattaminen

2.1.5 Puut A2

Puiden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- paikkaus
- kasvitautien ja tuholaisten torjunta
- kattaminen
- kasvualustasaneeraus
- latvuksen pienentäminen
- muotoonleikkaus
- latvustuenta
- puiden poisto
- puun korvaaminen uudella
- maa-analyysi
- lannoitus ja kalkitus
- kuntoarviointi
- puurekisterin ylläpito

3 RAKENTEET

3.1 Päällystetyt alueet

3.1.1 Sidotut päällysteet

Sidotuttujen päällysteiden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Ohje:

Rikkakasveja voidaan polttaa kaasupolttimella.

- Erikseen sovittavia töitä ovat:
- ylimääräiset pesukerrat
 - kivi- ja laattapäällysteen korjaus

3.1.2 Sitomattomat päällysteet

Sitomattomien päällysteiden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Ohje:
Rikkakasveja voidaan polttaa kaasupolttimella.

- Erikseen sovittavia töitä ovat:
- sorastuksen tai kivituhkan lisääminen
 - reunatukien korjaaminen

3.2 Rakenteet ja järjestelmät

3.2.1 Kuivatusrakenteet

Kuivatusrakenteiden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

Ohje:
Rikkakasveja voidaan polttaa kaasupolttimella.

- Erikseen sovittavia töitä ovat:
- ojien ja painanteiden kunnostus ja muotoilu
 - putkien ja rumpujen oikaisu tai uusiminen
 - hulevesikaivojen kunnostus ja uusiminen
 - salaojien kuntokartoitus ja puhdistaminen
 - pientareiden ja luiskien kunnostus ja muotoilu
 - rakenteiden korjaus

3.2.2 Taitorakenteet

Taitorakenteiden hoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

- Erikseen sovittavia töitä ovat:
- taitorakenteiden kunnossapito
 - rakenteiden korjaus

4 TALVIHOITO JA PUHTAANAPITO

4.1 Talvihoito

3.1.1 Väylät ja alueet

Talvihoito toteutetaan VHT'14 mukaisesti.

4.2 Puhtaanapito

Puhtaanapito toteutetaan VHT'14 mukaisesti. Alueen puhtaanapitoluokitus on P3.

4.3 Töhrynpoisto ja pintojen suojaaminen

Erikseen sovittavia töitä ovat:
- töhrynpoisto ja pintojen suojaaminen

5 HOITOALUE A - KIVIPUUTARHA

Kuva 1. Ohjeellinen kuva kivipuutarhan tavoitetilasta.

5.1 Kasvillisuus

5.1.1 Rakennetut viheralueet (A)

5.1.1.1 Pensaat

Amelanchier spicata - isotuomipihlaja

Ohje:

- sivuersot poistetaan 150 cm asti
- sivuersojen poistaminen tehdään vaiheittain kolmen vuoden aikana
- kerralla sivuersoja voidaan poistaa enintään 50 cm korkeudelta

Kuvio 1. Ohjeellinen viivapiirros isotuomipihlajan (*Amelanchier spicata*) leikkaamisesta. (Tuominen 2014.)

Kuva 2. Kuvassa vasemmalla leikkaamaton ja oikealla leikattu isotuomipihlaja (*Amelanchier spicata*). (Tuominen 2014.)

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- sivuversojen poisto 150 cm asti
- sivuversojen poistamisen pidempiaikainen aikataulu

6 HOITOALUE B - ZEN-PUUTARHA

Kuva 3. Ohjeellinen kuva zen-puutarhan tavoitetilasta. (Tuominen 2014.)

6.1 Rakenteet

6.1.1 Päälystetyt alueet

6.1.1.1 Sitomattomat päällysteet

Ohje:

- kivistä ladottujen kilpikonnien ympärille haravoidaan aalto keväällä
- aallosta tehdään ensin terävähuippuinen, jonka jälkeen se tasataan rautaharavan tasaisella puolella korkeudeltaan tasaiseksi

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- aallon haravoiminen kivistä ladottujen kilpikonnien ympärille

7 HOITOALUE C - KUKKULAPUUTARHA

Kuva 4. Ohjeellinen kuva kukkulapuutarhan tavoitetilasta. (Tuominen 2014.)

7.1 Kasvillisuus

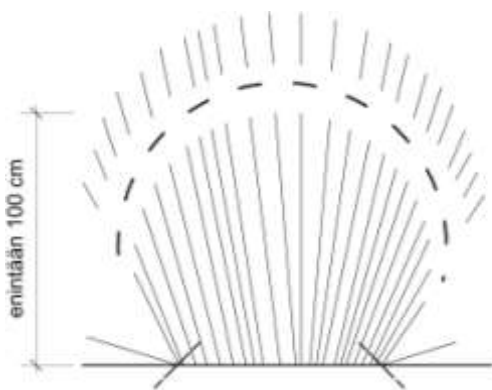
7.1.1 Rakennetut viheralueet (A)

7.1.1.1 Pensaat

Cotoneaster lucidus - kiiltotuhkapensas

Ohje:

- pensaat muotoonleikataan pallon muotoiseksi
- muotoonleikkaus tehdään juhannukseen mennessä
- maata myöten kasvavat versot poistetaan
- pensaan korkeus enintään 100 cm

Kuvio 2. Ohjeellinen viivapiirros kiiltotuhkapensaan (*Cotoneaster lucidus*) leikkaamisesta. (Tuominen 2014.)

Kuva 5. Kuvassa vasemmalla leikkaamaton ja oikealla leikattu kiiltotuhkapensas (*Cotoneaster lucidus*). (Tuominen 2014.)

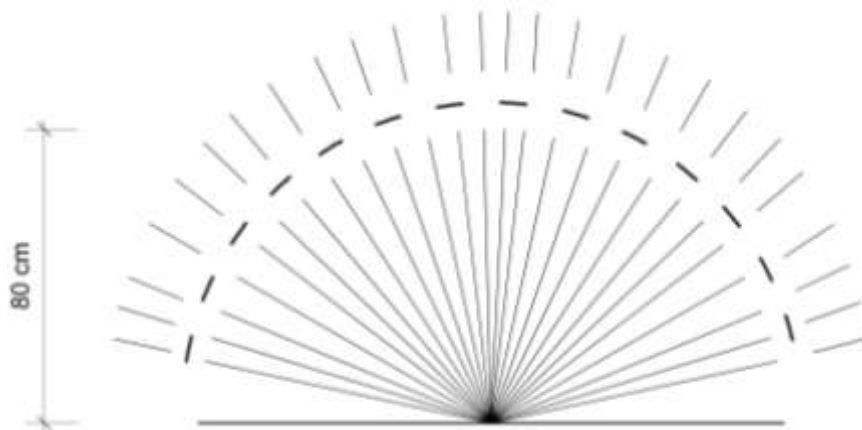
Erikseen soveltavia töitä ovat:

- pensaiden muotoonleikkaus pallon muotoiseksi

Rhododendron spp. - atsalea

Ohje:

- pensaat muotoonleikataan puolipallon muotoiseksi
- muotoonleikkaus tehdään heti kukinnan jälkeen
- versoista harvennetaan vuosittain 1/3

Kuvio 3. Ohjeellinen viivapiirros atsalean (*Rhododendron spp.*) leikkaamisesta. (Tuominen 2014.)

Kuva 6. Atsalea (*Rhododendron 'Ruusunen Uni'*). Atsaleoja ei leikattu vuonna 2014, sillä ne kärsivät pahoin talvesta. (Tuominen 2014.)

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- pensaiden muotoonleikkaus puolipallon muotoiseksi
- liian tiheässä kasvavien versojen harventaminen

Taxus cuspidata 'Nana' - kääpiöjapaninmarjakuusi

Ohje:

- uudesta, yli 5 cm pitkästä vuosikasvusta typistetään 1/3

Kuva 7. Kääpiöjapaninmarjakuusi (*Taxus cuspidata 'Nana'*). (Tuominen 2014.)

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- vuosikasvaimien typistäminen

7.1.1.2 Puut

Pinus sylvestris - metsämänty

Ohje:

- runkoa muotoilevat tukikepit poistetaan vuonna 2015

Kuva 8. Metsämäntyjen (*Pinus sylvestris*) runkoja on muotoiltu mutkaisiksi vinoon istuttamalla ja tukemalla latvat tukikepeillä. (Tuominen 2014.)

Erikseen sovittavia töitä ovat:

- puiden leikkaaminen
- runkoa muotoilevien tukikeppien poistaminen

LÄHTEET

- Hashimoto, A. 2013. Luentomateriaalit ja muistiinpanot. Hyvinkää.
- Hashimoto, A. Parkkali-Reskola, T. 2013. Erittäin eksoottista. Lounatuulenpuiston japanilainen puutarha ja japanilaiset kasvit. Esite.
- Räty, E. 2012. Viheralueiden puut ja pensaat. Helsinki: Taimistoviljelijät ry.
- Räty, E. & Avotie, K. 2012. Vihreyttämisen monet mahdollisuudet. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Viherympäristöliitto. 2014. Viheralueiden hoito VHT'14. Viherympäristöliiton julkaisu nro 55. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

HAASTATTELUT

- Hashimoto, A. 2014. Arkkitehti. Haastattelu 4.2.2014.
- Parkkali-Reskola, T. 2014. Hyvinkään kaupunki. Kaupunginpuutarhuri. Haastattelu 23.1.2014.

KUVAT

Kaikki kuvat ovat tekijän itse ottamia.

LIITTEET

- Liite 1: Hoitoalueiden ohjeellinen kartta
- Liite 2: Kuukausikohtainen, ohjeellinen hoitotoimenpidetaulukko
- Liite 3: Ohjeellinen hoitotoimenpidetaulukko 5 vuoden ajalle

LIITE 1: HOITOALUEIDEN OHJEELLINEN KARTTA

LÄHTEET

Parkkali-Reskola, T., Hashimoto, A. & Ekroos, E. 2013. Lounatuulenpuiston istutussuunnitelma.

Kuvaa muokattu alkuperäisen kuvan pohjalta.

LIITE 2: KUUKAUSIKOHTAINEN, OHJEELLINEN HOITOTOIMENPIDE-TAULUKKO

	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
KASVILLI-SUUS							
Nurmikko A2							
Kevätkunnos-tus (sis. hiekoi-tushiekan pois-ton)	x						
Paikkaustar-peen inven-tointi ja paik-kaus alle 5 m ²		x					
Lannoitus ja kalkitus		x					
Leikkaus		x	x	x	x	x	(x)
Rikkakasvien-torjunta		x	x	x	x	x	(x)
Rajaus		x					
Kastelu ja kas-telujärjestelmi-en huolto			x	x	x		
Syyskunnostus						x	
Perennat A2							
Kevätkunnos-tus (sis. hiekoi-tushiekan pois-ton)	x						
Paikkaus		x					
Lannoitus ja kalkitus		x					
Kasvuston siistiminen ja siistimisleik-kaus		x					
Rajaus		x	x	x	x	x	(x)
Rikkakasvien-torjunta		x	x	x	x	x	(x)
Kastelu ja kas-telujärjestelmi-en huolto			x	x	x		
Kasvitautilien ja tuholaisten torjunta		x	x	x	x	x	
Maa-analyysi		(x)					
Jakaminen		x				x	

	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
Hulevesijärjestelmiin liittyvän kasvillisuuden hoito							
Hulevesikasvillisuuden hoito		x	x	x	x	x	(x)
Rakenteiden toimivuus	x	x	x	x	x	x	(x)
Pensaat A2							
Kevätkunnostus (sis. hiekoi-tushiekan pois-ton)		x					
Paikkaus		x					
Lannoitus ja kalkitus		x					
Rikkakasvien-torjunta ja kas-vuston siisti-minen		x	x	x	x	x	(x)
Kasvitautilien ja tuholaisten torjunta		x	x	x	x	x	(x)
Rajaus		x					
Hoitoleikkaus	x						
Muotoonleikkaus - <i>Amelanchier spicata</i>	x						
Muotoonleikkaus - <i>Cotoneaster lucidus</i>			x		(x)		
Muotoonleikkaus ja harvennusleikkaus - <i>Rhododendron spp.</i>		x	(x)				
Harvennusleikkaus	x						
Alasleikkaus	x						
Kastelu ja kastelujärjestelmien huolto			x	x	x		
Maa-analyysi		(x)					

	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
Talvisuojaus						x	x
Köynnökset A2							
Kevätkunnostus		x					
Lannoitus ja kalkitus		x					
Paikkaus		x					
Rikkakasvien torjunta ja kasvuston siistiminen		x	x	x	x	x	(x)
Rajaus		x	x	x	x	x	(x)
Hoitoleikkaus	x						
Tukeminen		x	x	x	x	x	(x)
Kastelu ja kastelujärjestelmien huolto			x	x	x		
Kasvitautien ja tuholaisten torjunta		x	x	x	x	x	(x)
Maa-analyysi		(x)					
Puut A2							
Kevätkunnostus	x						
Silmämääräinen kuntoseuranta	x	x	x	x	x	x	x
Leikkaus	x						
Nuorten puiden rakennelleikkaus	x						
Varttuneiden puiden hoitoleikkaus	x						
Vanhojen puiden hoitoleikkaus	x						
Runko-, tyvi ja juuriversojen poisto	x		(x)		(x)		
Talvisuojaus						x	x
RAKENTEET							
Sidotut päällysteet							
Pölynsidonta	x	x					

	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
Hiekoitushiekan poisto	x						
Orgaanisen aineksen poisto	x	x	x	x	x	x	x
Rikkakasvien torjunta	x	x	x	x	x	x	(x)
Sitomattomat päällysteet							
Pölynsidonta	x	x					
Kulutuskerroksen tasaaminen	x	x	x	x	x	x	x
Orgaanisen aineksen poisto	x	x	x	x	x	x	x
Rikkakasvien torjunta		x	x	x	x	x	(x)
RAKENTEET JA JÄRJESTELMÄT							
Kuivatusrakenteet							
Ojat ja painanteet	x	x	x	x	x	x	(x)
Putket ja rummut	x	x	x	x	x	x	(x)
Hulevesikourut	x	x	x	x	x	x	(x)
Salaojat	x	x	x	x	x	x	(x)
Pientareet ja luiskat, seuranta	x	x	x	x	x	x	(x)
Taitorakenteet							
Taitorakenteet	x	x	x	x	x	x	(x)
Muurit ja portaat; pesu	x		x		x		
Muurit ja portaat; orgaanisen aineksen poisto	x	x	x	x	x	x	(x)
Puhtaanapito							
Puhtaanapito - P3 eli viikoittain, 1 tai 2 krt	x	x	x	x	x	x	x

LÄHTEET

Viherympäristöliitto. 2014. Viheralueiden hoito VHT'14. Viherympäristöliiton julkaisu nro 55. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

HAASTATTELUT

Hashimoto, A. 2014. Arkkitehti. Haastattelu 4.2.2014.

Parkkali-Reskola, T. 2014. Hyvinkään kaupunki. Kaupunginpuutarhuri. Haastattelu 23.1.2014.

LIITE 3: OHJEELLINEN HOITOTOIMENPIDETAULUKKO 5 VUODEN AJALLE

	2015	2016	2017	2018	2019
KASVILLISUUS					
Nurmikko A2					
Maa-analyysi		x			
Ilmastointi ja kattaminen		x			x
Perennat A2					
Maa-analyysi		x			
Humuslisäys	x		x		x
Pensaat A2					
Hoitoleikkaus	x	x	x	x	x
Muotoonleikkaus - <i>Amelanchier spicata</i>	x	x	x	x	x
Muotoonleikkaus - <i>Cotoneaster lucidus</i>	x	x	x	x	x
Muotoonleikkaus ja harvennusleikkaus - <i>Rhododendron spp.</i>	x	x	x	x	x
Harvennusleikkaus	x	x	x	x	x
Alasleikkaus			x		
Maa-analyysi		x			x
Kattaminen		x			x
Köynnökset A2					
Hoitoleikkaus	x	x	x	x	x
Maa-analyysi		x			x
Puut A2					
Leikkaus	x	x	x	x	x
Nuorten puiden rakenneleikkaus	x		x		x
Runko-, tyvi ja juuriversojen poisto	x	x	x	x	x
Tuentojen poisto	x				
Kattaminen		x		x	
Maa-analyysi		x			x
Lannoitus ja kalkitus		x			x

	2015	2016	2017	2018	2019
RAKENTEET					
Sidotut päällysteet					
Kivi- ja laattapäällysteen korjaus	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Sitomattomat päällysteet					
Sorastuksen tai kivituhkan lisääminen	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Reunatukien korjaaminen	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Aallon haravoiminen kivistä ladottujen kilpikonnien ympärille	x	x	x	x	x
RAKENTEET JA JÄRJESTELMÄT					
Kuivatusrakenteet					
Orgaanisen aineksen poisto	x		x		x
Kivien poisto	x		x		x
Rakenteiden kunnostus	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Taitorakenteet					
Taitorakenteiden kunnostus- ja korjaustyöt	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
TÖHRYNPOISTO JA PINTOJEN SUOJAAMINEN					
Töhrynpoisto	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Pintojen suojaaminen	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)

LÄHTEET

Räty, E. 2012. Viheralueiden puut ja pensaas. Helsinki: Taimistoviljelijät ry.

Viherympäristöliitto. 2014. Viheralueiden hoito VHT'14. Viherympäristöliiton julkaisu nro 55. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

Viherympäristöliitto. 2010. Viherammattilaisen perennakäsikirja. Viherympäristöliiton julkaisu nro 34. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

HAASTATTELUT

Hashimoto, A. 2014. Arkkitehti. Haastattelu 4.2.2014.

Parkkali-Reskola, T. 2014. Hyvinkään kaupunki. Kaupunginpuutarhuri. Haastattelu 23.1.2014.

JAPANILAISESSA PUUTARHASSA KÄYTETTÄVIÄ KASVEJA

HAVUT

Abies firma

Momipihta

Department of horticultural science. n. d.

Viitattu 27.9.2014.

http://cals.ncsu.edu/hort_sci/about/history/brief_bio.php

Kuva 1. Momipihta
(*Abies firma*)

Chamaecyparis obtusa

Japaninsypressi

Gardens online. 2010. Viitattu 27.9.2014.

http://www.gardensonline.com.au/GardenShed/PlantFinder/Show_1362.aspx

Kuva 2. Japaninsypressi
(*Chamaecyparis obtusa* 'Crippsii')

Chamaecyparis pisifera

Hernesypressi

HGTV Gardens. 2014. Viitattu 27.9.2014.

<http://www.hgtvgardens.com/flowers-and-plants/sawara-cypress-chamaecyparis-pisifera-filifera>

Kuva 3. Hernesypressi
(*Chamaecyparis pisifera* 'Filifera')

Cryptomeria japonica
Sugi

University of Connecticut. n. d.
Viitattu 27.9.2014.
<http://www.hort.uconn.edu/plants/detail.php?pid=150>

Kuva 4. Sugi
(*Cryptomeria japonica*)

Ginkgo biloba
Neidonhiuspuu

Kew royal botanic gardens. n. d.
Viitattu 27.9.2014.
<http://www.kew.org/science-conservation/plants-fungi/ginkgo-biloba>

Kuva 5. Neidonhiuspuu
(*Ginkgo biloba*)

Pinus densiflora
Japaninpunamänty

Zahrada-cs. 2001.
Viitattu 27.9.2014.
<http://www.zahrada-cs.com/a/cz/4273-pinus-densiflora-borovice-hustokv%C4%9Bt%C3%A1/>

Kuva 6. Japaninpunamänty
(*Pinus densiflora*)

Pinus parviflora
Sironeidonmänty

Helmers Baumschulen. 2014.
Viitattu 27.9.2014.
http://www.helmers.de/pflanzen/nadelgehoeelze/pinus_parviflora_tempelhof.php

Kuva 7. Sironeidonmänty
(*Pinus parviflora*
'Tempelhof')

Pinus thunbergii
Japaninmustamänty

Umeda Nursery. 2002.
Viitattu 27.9.2014.
http://www.umedaen.com/cgi/halshop/shop/show_unit.cgi?start=110&mode=&category=%91S%8F%A4%95i&first_category=&cond=&search_name=&p_sort=

Kuva 8. Japaninmustamänty
(*Pinus thunbergii*)

Podocarpus macrophyllus
Japaninpodokarpus

Virginia tech department of forest resources
and environmental conservation. 2010.
Viitattu 27.9.2014.
<http://dendro.cnre.vt.edu/dendrology/syllabus2/factsheet.cfm?ID=870>

Kuva 9. Japaninpodokarpus
(*Podocarpus macrophyllus*)

Sciadopitys verticillata
Varjostinkuusi

University of Connecticut. n. d.
Viitattu 27.9.2014.
<http://www.hort.uconn.edu/plants/detail.php?pid=456>

Kuva 10. Varjostinkuusi
(*Sciadopitys verticillata*)

Taxus cuspidata
Japaninmarjakuusi

Kuva on tekijän itse ottama.

Roihuvuoren japanilaisvaikutteinen puutarha.
2014. Helsinki.

Kuva 11. Japaninmarjakuusi
(*Taxus cuspidata*)

LEHTIPUUT

Acer palmatum
Japaninvaahtera

Duchy of Cornwall nursery. 2009.
Viitattu 27.9.2014.
<http://www.duchyofcornwallnursery.co.uk/plants-and-flowers/shrubs/acer/acer-palmatum-senkaki-agm/c-psh-acepase-4/>

Kuva 12. Japaninvaahtera
(*Acer palmatum* 'Senkaki')

Acer japonicum
Hokkaidonvaahtera

Natura-Media &
Ioannis Patlis. 1999.
Viitattu 27.9.2014.
http://www.gardensandplants.com/uk/plant.aspx?plant_id=57

Kuva 13. Hokkaidonvaahtera
(*Acer japonicum* 'Aconitifolium')

Cercidiphyllum japonicum
Katsura

Kuva on tekijän itse ottama.

Hietaniemen hautausmaa.
2012. Helsinki.

Kuva 14. Katsura
(*Cercidiphyllum japonicum*)

Magnolia kobus
Japaninmagnolia

Taimimoisio. 2014.
Viitattu 27.9.2014.
http://puoti.taimimoisio.com/product_details.php?p=1355

Kuva 15. Japaninmagnolia
(*Magnolia kobus* 'Mustila')

Magnolia liliiflora
Magnolialaji

Oregon State University Department of horticultural science. 1999.
Viitattu 27.9.2014.
<http://oregonstate.edu/dept/ldplants/mali1.htm>

Kuva 16. Magnolialaji
(*Magnolia liliiflora*)

Magnolia salicifolia
Magnolialaji

Kevin C. Nixon. 2006. Plantsystematics.
Viitattu 27.9.2014.
http://www.plantsystematics.org/imgs/kcn2/r/Magnoliaceae_Magnolia_salicifolia_21483.html

Kuva 17. Magnolialaji
(*Magnolia salicifolia*)

Magnolia sieboldii
Pensasmagnolia

Edgewood. The lonsdale garden. n. d.
Viitattu 27.9.2014.
http://www.edgewoodgardens.net/plants_album/the%20plants%20-%20complete%20collection/Magnoliaceae/Magnolia/slides/Magnolia%20sieboldii%20Harold%20Epstein%200014.html

Kuva 18. Pensasmagnolia
(*Magnolia sieboldii*)

Prunus incisa
Japaninkääpiökirsikka

Mijntuin. 2014.
Viitattu 27.9.2014.
<http://www.mijntuin.org/plants/5893-Fuji-kers-Kojou-no-mai#>

Kuva 19. Japaninkääpiökirsikka
(*Prunus incisa*
'Kojou-no-mai')

Prunus jamasakura
Kiinanvuoristokirsikka

From the garden of zen. n. d.
Viitattu 27.9.2014.
<http://www.thegardenofzen.com/2012/04/yama-zakura-flowers-in-engaku-ji.html>

Kuva 20. Kiinanvuoristokirsikka
(*Prunus jamasakura*)

Prunus mume
Japaninaprikoosi

Norfolk botanical garden.
2014.
Viitattu 27.9.2014.
<http://norfolkbotanicalgarden.org/education/horticulture/plant-profiles/japanese-apricot/>

Kuva 21. Japaninaprikoosi
(*Prunus mume* 'Peggy Clarke')

Prunus subhirtella 'Pendula'
Riippakirsikka

University of Missouri. Division of plant sciences. 2011.
Viitattu 27.9.2014.
http://plantsci.missouri.edu/ps2210/list13/prunus_subh.htm

Kuva 22. Riippakirsikka
Prunus subhirtella 'Pendula'

Prunus sargentii
Rusokirsikka

Kuva on tekijän itse ottama.

Kirsikkapuisto. 2014.
Roihuvuori, Helsinki.

Kuva 23. Rusokirsikka
(*Prunus sargentii*)

Prunus serrulata
Japaninkirsikka

Nicholas nursery & garden center. n. d.
Viitattu 27.9.2014.
http://www.nicholasnursery.com/html/growth_specs/cherry_kanzan.html

Kuva 24. Japaninkirsikka
(*Prunus serrulata 'Kanzan'*)

Prunus x yedoensis
Tokionkirsikka

Art Knapp Plantland.
2014.
Viitattu 29.9.2014.
<http://nursery.artknappsurey.com/2010/10/25/prunus-x-yedoensis-akebono-akebono-yoshino-cherry/>

Kuva 25. Tokionkirsikka
(*Prunus x yedoensis* 'Akebono')

Sophora japonica
Pagodipuu

Kuhns, M. n.d.
Utah state university.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.treebrowser.org/index.cfm?controller=final&action=details&key=506&sortby=CommonName>

Kuva 26. Pagodipuu (*Sophora japonica*)

Stewartia serrata
Japaninkesäkamelia

Chalet nursery. 2010.
Viitattu 29.9.2014.
http://plants.chaletnursery.com/12120004/Plant/461/Japanese_Stewartia

Kuva 27. Japaninkesäkamelia
(*Stewartia serrata*)

Styrax japonicus
Styrax

Longwood gardens. n. d.
Viitattu 29.9.2014.
http://plantexplorer.longwoodgardens.org/weboi/oecgi2.exe/INET_ECM_DisPI?NAMENUM=20510&starpage=1

Kuva 28. Styrax (*Styrax japonicus*)

Zelkova serrata
Idänselkova

Schmidt, J. Frank & Son co. 2014. Great plant picks. Viitattu 29.9.2014.
<http://www.greatplantpicks.org/plantlists/view/1666>

Kuva 29. Idänselkova (*Zelkova serrata*)

PENSAAT

Aucuba japonica
Kiiltopensas

The university of Tennessee gardens. 2011.
Viitattu 29.9.2014.
http://utgardens.tennessee.edu/newsletters/february_2011.htm

Kuva 30. Kiiltopensas (*Aucuba japonica* 'Picturata')

Camellia japonica
Kamelialaji

Oregon State University
Department of horticultural science. 1999.
Viitattu 29.9.2014.
<http://oregonstate.edu/dept/ldplants/caja1.htm>

Kuva 31. Kamelialaji (*Camellia japonica*)

Camellia sasanqua
Kamelialaji

Oregon State University
Department of horticultural science. 1999.
Viitattu 29.9.2014.
<http://oregonstate.edu/dept/ldplants/casa1.htm>

Kuva 32. Kamelialaji (*Camellia sasanqua*)

Daphne odora
Näsiälaji

Crocus. 2014.
Viitattu 29.9.2014.
http://www.crocus.co.uk/plants/_/daphne-odora/classid.2000018042/

Kuva 33. Näsiälaji (*Daphne odora*)

*Enkianthus
campanulatus*
Kellopensaslaji

Plantes.ch. 2005.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.plantes.ch/enkianthus-campanulatus-andromede-.html>

Kuva 34. Kellopensaslaji (*Enkianthus campanulatus*)

Enkianthus perulatus
Kellopensaslaji

Schneid, C. K. Cerca-
piante.
Viitattu 29.9.2014.
http://dbiodbs.units.it/carsoc/chiavi_pub26?spez=19166

Kuva 35. Kellopensaslaji (*Enkianthus perulatus*)

Euonymus japonicus
Sorvarinlaakeri

Alpine nurseries. 2014.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.alpinenurseries.com.au/product.php?id=203>

Kuva 36. Sorvarinlaakeri
(*Euonymus japonicus* 'Aureo marginatus')

Fatsia japonica
Huoneearalia

Russ, K. 2010. Clemson.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.clemson.edu/extension/hgic/plants/landscape/shrubs/hgic1088.html>

Kuva 37. Huoneearalia (*Fatsia japonica*)

Gardenia jasminoides
Gardenia

Plantipp. 2004.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.plantipp.eu/en/p/plants/heester/392/Gardenia-jasminoides-Crown-JewelPBR/>

Kuva 38. Gardenia (*Gardenia jasminoides* 'Crown jewel')

Hydrangea macrophylla
Jalohortensia

Puutarha Tahvoset. n. d.
Viitattu 30.9.2014.
<http://tahvoset.fi/tuote/bloom-star-jalohortensia/>

Kuva 39. Jalohortensia
(*Hydrangea macrophylla* 'Bloom star')

Kerria japonica
Kerria

Niche gardens. n. d.
Viitattu 30.9.2014.
<http://www.nichegardens.com/catalog/item.php?id=1556>

Kuva 40. Kerria (*Kerria japonica*)

Lespedeza bicolor
Mantsurianpensasapila

Ogród Kroton. 2011.
Viitattu 30.9.2014.
<http://www.ogrodkroton.pl/towar.2464.lespedeza.bicolor.html>

Kuva 41. Mantsurianpensasapila (*Lespedeza bicolor*)

Magnolia stellata
Tähtimagnolia

Hayden, W. J. 2008.
Kolibri dísznövény
kertészet.
Viitattu 30.9.2014.
http://www.kolibrikerteszet.hu/magnolia_stellata

Kuva 42. Tähtimagnolia (*Magnolia stellata*)

Osmanthus fragrans
Osmanthus

Fire performance plant selector. n. d.
Viitattu 30.9.2014.
<http://www.fire.sref.info/plants/osmanthus-fragrans>

Kuva 43. Osmanthus (*Osmanthus fragrans*)

Paeonia suffruticosa
Pensaspioni

Oregon State University
Department of horticultural science. 1999.
Viitattu 29.9.2014.
<http://oregonstate.edu/dept/ldplants/psdzz1.htm>

Kuva 44. Pensaspioni (*Paeonia suffruticosa* 'Da zong zi')

Pieris japonica
Kellovaiverolaji

Blueview nurseries.
2013. Viitattu 29.9.2014.
http://www.blueviewnurseries.com/Broadleaf_Evergrees.html

Kuva 45. Kellovaiverolaji (*Pieris japonica*)

Spiraea cantoniensis
Pensasangervolaji

HGTV Gardens. 2014.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.hgtvgardens.com/flowers-and-plants/reeves-spiraea-spiraea-cantoniensis>

Kuva 46. Pensasangervolaji (*Spiraea cantoniensis*)

Spiraea thunbergii
Sirovirpiangervo

HGTV Gardens. 2014.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.hgtvgardens.com/shrubs/thunberg-spiraea-spiraea-thunbergii>

Kuva 47. Sirovirpiangervo (*Spiraea thunbergii*)

Ternstroemia gymnanthera
Ternstroemia

Evergreen nursery. n. d.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.evergreennursery.com/ternstroemia-gymnanthera>

Kuva 48. Ternstroemia
(*Ternstroemia gymnanthera*)

KÖYNNÖKSET

Parthenocissus quinquefolia
Imukärhivilliini

Weckman, A. 2013.
Suomalainen taimi.
Viitattu 29.9.2014.
<http://suomalainentaimi.fi/imukarhivillivini>

Kuva 49. Imukärhivilliini
(*Parthenocissus quinquefolia*)

Parthenocissus tricuspidata
Raatihuoneenviini

Bluebell arboretum and nursery. 2010.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.bluebellnursery.com/catalogue/climbers/Parthenocissus/P/1928>

Kuva 50. Raatihuoneenviini
(*Parthenocissus tricuspidata*)

Wisteria floribunda
Japaninsinisade

Rostaing, J. 2013.
Gardenista.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.gardenista.com/posts/plant-of-the-week-wisteria>

Kuva 51. Japaninsinisade (*Wisteria floribunda*)

PERENNAT

Aster tartaricus
Asterilaji

Kenpei. 2007. Jade institute.
Viitattu 29.9.2014.
https://www.jadeinstitute.com/jade/herbal-detail-pa-ge.php?show=90&order=common_name

Kuva 52. Asterilaji (*Aster tartaricus*)

Chrysanthemum x grandiflorum
Krysanteemi

Floral friday fotos. n. d.
Viitattu 29.9.2014.
http://floralfridayfoto.blogspot.fi/2012_05_01_archive.html

Kuva 53. Krysanteemi (*Chrysanthemum x grandiflorum*)

Equisetum hyemale
Kangaskorte

Pinkka. n. d.
Helsingin yliopisto. Viitattu 29.9.2014.
http://pinkka.helsinki.fi/virtuaalikasvio/plant.php?id=16843&image_id=38784&prms=

Kuva 54. Kangaskorte
(*Equisetum hyemale*)

Hosta spp.
Kuunliljat

Simolan rosario. 2002.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.simolanrosario.com/perennat/perennat-6.html>

Kuva 55. Japaninkuunlilja
(*Hosta lancifolia*)

Iris ensata
Japaninkurjenmiekkä

Viitattu 29.9.2014.
Cornell university. 2006.
<http://www.gardening.cornell.edu/homegardening/scene7852.html>

Kuva 56. Japaninkurjenmiekkä
(*Iris ensata*)

Iris laevigata
Samettikurjenmiekkä

Paradisi d'acqua Di Paolo
Barale. n. d.
Viitattu 29.9.2014.
http://www.paradisidacqua.com/iris_laevigata.htm

Kuva 57. Samettikurjenmiekkä
(*Iris laevigata*)

Paeonia lactiflora
Kiinanpioni

Hayden W. J. 2009.
University of Richmond.
Viitattu 29.9.2014.
https://facultystaff.richmond.edu/~jhayden/landscape_plants/perennials_class_2008/perennials_2008.html

Kuva 58. Kiinanpioni (*Paeonia lactiflora* 'Mischief')

Platycodon grandiflorum
Jalokello

Horsford gardens & nursery. 2014.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.horsfordnursery.com/perennialdetail.php?plant=3548>

Kuva 59. Jalokello (*Platycodon grandiflorum* 'Sentimental blue')

VESIKASVIT

Nelumbo nucifera
Lootus

Bergius botanic garden.
n. d.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.bergianska.se/english/visit-us>

Kuva 60. Lootus
(*Nelumbo nucifera*)

Nymphaea spp.
Lumpeet

Kuva on tekijän itse
ottama.

Aulangon puistometsä.
2011. Aulanko, Hämeen-
linna.

Kuva 61. Lumme (*Nymphaea spp.*)

BAMBUT JA HEINÄT

Arundinaria spp.
Bambulajit

Jaquith, N. 2007.
Bamboogarden.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.bamboogarden.com/Arundinaria%20gigantea%20ssp.%20gigantea.htm>

Kuva 62. Bambulaji (*Arundinaria gigantea*)

Bambusa spp.
Bambulajit

Arizona state university. n. d.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.public.asu.edu/~camartin/plants/Plant%20html%20files/bambusa.html>

Kuva 63. Bambulaji (*Bambusa spp.*)

Fargesia spp.
Bambulajit

Bell, N. n. d.
Shweeash bamboo.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.shweeashbamboo.com/Fargesia%20robusta.htm>

Kuva 64. Bambulaji (*Fargesia robusta* 'Campbell')

Miscanthus sinensis
Elefantiheinä

Greentop. 2014.
Viitattu 29.9.2014.
<http://shop.greentopllc.com/index.php/plants/all-plants/1-miscanthus-sinensis-gracillimus.html>

Kuva 65. Elefantiheinä (*Miscanthus sinensis* 'Gracillimus')

Phyllostachys spp.
Bambulajit

Davis landscape architecture. 2011. Viitattu 29.9.2014.
<http://davisla.wordpress.com/2011/12/02/plant-of-the-week-phyllostachys-arcana/>

Kuva 66. Bambulaji (*Phyllostachys arcana*)

Sasa spp.
Bambulajit

Jaquith, N. 2005.
Bamboogarden.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.bamboogarden.com/Sasa%20palmata.html>

Kuva 67. Bambulaji (*Sasa palmata*)

MAANPEITEKASVIT

Ophiopogon japonicus
Japaninkäärmeenparta

Garden goods.2014. Viitattu 29.9.2014.
<http://www.gardengoods.co.za/plant-nursery/grasses/ophiopogon-japonicus-green-mondo-grass-11>

Kuva 68. Japaninkäärmeenparta
(*Ophiopogon japonicus*
'Green')

Saxifraga stolonifera
Aaroninparta

Goodness grows. 2014.
Viitattu 29.9.2014.
<http://www.goodnessgrows.com/id133.html>

Kuva 69. Aaroninparta (*Saxifraga stolonifera*)

Zoysia spp.
Zoysiat

Beantree nursery. n. d.
Viitattu 29.9.2014.
http://www.beantree.com.au/popup.php?img=./plantimages/zoysia_tenuifolia_273.jpg&width=425&height=283&title=Zoysia+tenuifolia

Kuva 70. Zoysia (*Zoysia tenuifolia*)

SAMMALET

Leucobryum spp.
Hohkasammalet

Pinkka. n. d.
Helsingin yliopisto.
Viitattu 29.9.2014.
http://pinkka.helsinki.fi/virtuaalikasvio/plant.php?id=33755&image_id=33757&prms=

Kuva 71. Hohkasammal (*Leucobryum spp.*)

Polytrichum commune
Korpikarhunsammal

Pinkka. n. d.
Helsingin yliopisto.
Viitattu 29.9.2014.
http://pinkka.helsinki.fi/virtuaalikasvio/plant.php?id=185&image_id=338&prms=

Kuva 72. Korpikarhunsammal (*Polytrichum commune*)

Polytrichum juniperinum
Kangaskarhunsammal

Pinkka. n. d.
Helsingin yliopisto.
Viitattu 29.9.2014.
http://pinkka.helsinki.fi/virtuaalikasvio/plant.php?id=4284&image_id=5309&prms=

Kuva 73. Kangaskarhunsammal
(*Polytrichum juniperinum*)

LOUNATUULENPUISTON JAPANILAISTEN KASVIEN LUETTELO

Lehtipuut

<i>Acer pictum</i> var. <i>Mayrii</i>	sahalininvaahtera
<i>A. pseudosieboldianum</i>	koreanvaahtera
<i>A. tschonoskii</i> var. <i>tschonoskii</i>	japaninperhosvaahtera
<i>Cercidiphyllum japonicum</i>	katsura
<i>Magnolia kobus</i> 'Mustila'	japaninmagnolia
<i>M. x loebneri</i> 'Leonard Messel'	tarhamagnolia
<i>Phellodendron sachalinense</i>	sahalininkorkkipuu
<i>Prunus sargentii</i>	rusokirsikka
<i>Sorbus commixta</i>	japaninpihlaja

Pensaat

<i>Acer tataricum</i> subsp. <i>ginnala</i>	mongolianvaahtera
<i>Berberis thunbergii</i>	japaninhappomarja
<i>B. thunbergii</i> 'Atropurpurea'	purppurahappomarja
<i>B. thunbergii</i> 'Atropurpurea Nana'	purppurahappomarja
<i>Chaenomeles japonica</i>	japaninruusukvitteni
<i>Euonymus alatus</i>	pallesorvarinpensas
<i>Ilex x meserveae</i> 'Blue Princess'	pihaorjanlaakeri
<i>Malus toringo</i> var. <i>sargentii</i>	marjaomenapensas
<i>M. toringo</i> var. <i>sargentii</i> 'Susanna'	marjaomenapensas
<i>Rhododendron</i> 'Kullervo' FinE	jakushimanalppiruusu
<i>R. dauricum</i> 'Kustavi'	dahurianalppiruusu
<i>Spiraea japonica</i> 'Anthony Waterer'	tummaruusuangervo
<i>S. nipponica</i> 'Halward's Silver'	piianangervo
<i>S. nipponica</i> 'June Bride'	piianangervo
<i>Stephanandra incisa</i> 'Crispa'	seppelvarpu
<i>Stewartia serrata</i>	kesäkamelia
<i>Syringa reticulata</i>	japaninlikusterisyreeni
<i>Weigela middendorffiana</i>	keltakotakuusama
<i>Weigela-risteymä</i> 'Eva Rathke' Fin E	tarhakotakuusama
<i>Weigela-risteymä</i> 'Red Prince'	tarhakotakuusama

Havukasvit

<i>Abies sachalinensis</i>	sahalininpihta
<i>Juniperus conferta</i> 'Schlager'	kataja
<i>Larix kaempferi</i> 'Pendula'	riippajapaninlehtikuusi
<i>Picea jezoensis</i>	ajaninkuusi
<i>Pinus pumila</i> 'Glauca'	pensassembra
<i>Taxus cuspidata</i>	japaninmarjakuusi
<i>T. cuspidata</i> 'Nana'	kääpiöjapaninmarjakuusi

Köynnökset

<i>Hydrangea anomala subsp. petiolaris</i>	köynnöshortensia
<i>Schisandra chinensis</i>	palsamiköynnös
<i>Tripterygium regelii</i>	siipiköynnös

Perennat

<i>Aquilegia flabellata 'Nana Alba'</i>	kääpiöjapaninakileija
<i>A. flabellata 'Ministar'</i>	kääpiöjapaninakileija
<i>Astilbe Japonica-ryhmä 'Montgomery'</i>	japaninjaloangervo
<i>Campanula punctata</i>	pisamakello
<i>Pachysandra terminalis</i>	varjoyrtti
<i>Petasites japonicus subsp. giganteus</i>	japaninruttojuuri
<i>Potentilla megalantha</i>	japaninhanhikki

Lähteet

Hashimoto, A. Parkkali-Reskola, T. 2013. Erittäin eksoottista. Lounatuulenpuiston japanilainen puutarha ja japanilaiset kasvit. Esite.

LUETTELO LEIKKAAMISTA KESTÄVISTÄ, SYYSVÄRILTÄÄN PUNAISISTA
PENSAISTA

Aronia x prunifolia	koristearonia
Aronia 'Viking'	marja-aronia
Berberis thunbergii	japaninhappomarja
Cotoneaster lucidus	kiiltotuhkapensas
Crataegus douglasii	mustamarjaorapihlaja
Crataegus grayana	aitaorapihlaja
Diervilla sessilifolia 'Rusko' Fin E	rusovuohenkuusama
Spiraea betulifolia 'Tor'	koivuangervo
Spiraea densiflora	rinneangervo
Spiraea japonica 'Froebelii'	ruusuangervo

Lähteet

Hashimoto, A. Parkkali-Reskola, T. 2013. Erittäin eksoottista. Lounatuulenpuiston japanilainen puutarha ja japanilaiset kasvit. Esite.

Räty, E. 2012. Viheralueiden puut ja pensaat. Helsinki: Taimistoviljelijät ry.

Räty, E. & Avotie, K. 2012. Vihreyttämisen monet mahdollisuudet. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

ARKKITEHTI ASAKO HASHIMOTON HAASTATTELU 4.2.2014

1. Voisitko esitellä itsesi ja kertoa työurasi merkittävimmät käänneet?

Olen Asako Hashimoto ja olen kotoisin Japanista. Kotikaupunkini on Yokohama. Opiskelin arkkitehdiksi yliopistossa Tokiossa ja olin töissä arkkitehtitoimistossa. Halusin oppia maisema-arkkitehdiksi ja menin töihin toiseen yritykseen, joka teki puutarhoja. Alan töissä opin maisema-arkkitehdiksi. Sen jälkeen minulla oli oma yritys, jossa työskentelin. Sen aikana tuli monia erilaisia töitä ja suunnittelin japanilaisia puutarhoja. Eräs ulkomaalainen asiakas pyysi minua suunnittelemaan japanilaisen puutarhan ja silloin aloin suunnitella japanilaisia puutarhoja ulkomaalaisille.

Menin Puolaan, jossa suunnittelin monille asiakkaille japanilaisia puutarhoja. Eurooppalaiset haluavat japanilaisia puutarhoja, ne ovat suosittuja ja mielenkiintoisia. Japanilaiset taas haluavat eurooppalaisia puutarhoja, mikä on aika hauska juttu. Ihmiset haluavat aina sellaista, mitä heillä ei ole. Sekä eurooppalaiset että japanilaiset haluavat uusia juttuja ja se on mielestäni hyvä juttu. Tykkään kertoa japanilaisesta kulttuurista ja olen tyytyväinen siihen, että saan suunnitella japanilaisia puutarhoja Euroopassa ja tietysti Suomessa. Tykkään kertoa japanilaisesta kulttuurista, sillä se on erilainen kuin Euroopassa. Olen tyytyväinen, että voin luottaa japanilaiseen kulttuuriin ja opiskella siihen liittyviä asioita. Se on hyvä juttu.

Jos menet Japaniin, japanilaiset haluavat kuulla suomalaisesta kulttuurista. Täytyy selittää paljon asioita, millainen Suomen kulttuuri on, mikä on sauna ja mikä on suomalaista ruokaa. Suomessa on erilainen kulttuuri kuin Japanissa ja ihmiset ovat hyvin kiinnostuneita. Sama tapahtui minulle, kun olen Suomessa ja tykkään siitä. Selitän kiinnostuneille origamista, japanilaisesta kalligrafiasta ja eri jutuista. Tykkään kertoa Japanista ja sen kulttuurista. Olen ammatiltani arkkitehti ja haluan tehdä japanilaisia puutarhoja, koska ne liittyvät ammattiini.

2. Kuinka kauan olet tehnyt maisema-arkkitehdin töitä?

Yrityksessä tein töitä 6 vuotta, sitten omassa yrityksessä noin 3 vuotta. Yhteensä 10 vuotta.

3. Kuinka kauan olet ollut Suomessa?

Olen ollut Suomessa 3,5 vuotta. Olin vuoden suomen kielen kurssilla ja sen lopuksi oli työharjoittelu. Työpaikassa piti oppia 4 viikon aikana suomen kieli. Hyvinkääläinen vihersuunnittelija, joka tykkää japanilaisesta kulttuurista, toivotti minut tervetulleeksi oppimaan työelämään. Työharjoittelun aikana suunniteltiin asuntomessualueen puistoa. Terhi (Parkkali-Reskola) pyysi minua suunnittelemaan yhden osan Lounatuulenpuistosta. Hän ehdotti, että siellä voisi ehkä olla jokin japanilainen juttu ja sitten minä suunnittelin puutarhan.

4. Mistä sait idean Hyvinkään kolmen kukan puutarhaan?

Halusin suunnitella Suomeen erilaisen puutarhan. Suunnittelu lähti puron ympäristöstä. Puro oli hyvin pitkä, 130 metriä. Puron vieressä on käytävä, jolloin niiden väliin jää kapea ja pitkä alue. Jos laitan normaalisti puu- ja pensasryhmiä, siitä tulee vähän tylsä paikka, koska tulee helposti liian samanlainen tunnelma. Japanilaisessa puutarhassa on tarkoitus, että puutarhassa voi kävellä ja sinne luodaan monta erilaista paikkaa. Oikeasti tällaiseen kapeaan paikkaan on hankala tehdä japanilainen puutarha. Japanilainen puutarha on yleensä iso alue, eikä kapea.

Halusin japanilaisen puutarhan tunnelman ja ajattelin tehdä monia erilaisia paikkoja. Sen takia minä ajattelin, että yksi osa on kivipuutarha ja toinen osa on zen-puutarha. Kolmas osa on kukkulapuutarha, jossa on lampi, maa ja kaikenlaisia muita juttuja. Idea kolmesta kukkasta tuli myöhemmin, sillä ensin ajattelin jakaa ison alueen pienempiin osiin. Halusin että puutarhassa käveltäessä avautuu erilaisia paikkoja. Sellainen ajatus tuli ensin mieleeni. Lähtökohtana oli puutarhan perusmuoto ja sen jälkeen keskustelin pomoni kanssa paljon puutarhaan ja Suomen oloihin sopivista kasveista. Japanilaisessa puutarhassa tärkein puu on mänty, joka on kuin kuningas. Männen täytyy olla hieno. Sellaisia mäntyjä on Suomessa hankalaa saada. Japanilaisen puutarhan tunnelma tulee mänyistä, joita on muotoiltu monta vuotta tietyn muodon aikaansaamiseksi.

Japanilaisessa puutarhassa on yleensä iso lehtipuu ja halusin jonkin hienon puun. Myös vaahtera on tärkeä puu japanilaisessa puutarhassa. Japanin vaahtera menestyy huonosti Suomessa. Suomen metsissä kasvavasta metsävaahterasta ei tule japanilaista tunnelmaa, lehti on liian iso ja lehtimuoto on hyvin erilainen kuin Japanissa käytettävällä vaahteralla. Keskustelin pomoni Terhin kanssa ja hän ehdotti kiinän- tai koreanvaahteraa. Sellaiset vaahterat on parempia kuin metsävaahtera. Mutta Suomessa taimet ovat hyvin pieniä, sillä Japanissa voi saada 5-6 metriä korkeita taimia. Suomessa on hankalaa saada erikoisten puiden isoja taimia, joten ajattelin mikä koko olisi tarpeeksi iso.

Kirsikkapuu on tärkeä puu Japanissa ja niitä käytetään paljon puutarhoissa. Japanilaisille kirsikkapuu symboloi kevättä ja kukkien katselu ilahduttaa japanilaisia. Japanissa vietetään keväisin hanamia. Hanami tarkoittaa kukan katsomista. Hanami on kuin festivaali, jota juhlitaan Japanissa monissa eri paikoissa. Suuri määrä ihmisiä tulee ihailemaan kirsikkapuiden kukintaa. Halusin sellaisen jutun myös Suomessa. Joissain kaupungeissa sellaisia paikkoja jo on, mutta Hyvinkäällä ei ole kovin paljon sellaisia paikkoja. Halusin suunnittelemani japanilaiseen puutarhaan kirsikkapuita ja Terhi sanoi, että rusokirsikka voi menestyä Suomessa. Ajattelin että rusokirsikka soveltuu hyvin japanilaisen puutarhan tunnelmaan. Se menestyy Suomessa hyvin ja kukkii.

Keskustelin pomoni kanssa erilaisista kasveista. Kurjenmiekkä on tärkeä kasvi japanilaisessa puutarhassa. Ensin ajattelin että koko lampi voitaisiin istuttaa täyteen kurjenmiekköjä, mutta lopulta kurjenmiekköjä tuli vain

yhteen osaan puutarhassa. Kurjenmiekat ovat osa japanilaista maisemaa. Atsaleat ovat tärkeitä, niitä käytetään paljon japanilaisessa puutarhassa. Japanissa atsalea on ikivihreä pensas ja se on hyvä kasvi tyhjän tilan täyttämiseen tai maiseman luomiseen. Atsalea on vahva kasvi, jota voi leikata mihin tahansa muotoon ja se kukkii kauniisti kesällä. Japanissa atsalea on hyvin tavallinen kasvi.

Nämä kolme kukkivaa kasvia menestyvät Hyvinkäällä. Kolmen kukan puutarhan nimi tuli vasta myöhemmin. Halusin että Lounatuulenpuiston japanilaisessa puutarhassa on tulevaisuudessa ehkä tapahtuma, kun kirsikkapuut, kurjenmiekat ja atsaleat kukkivat. Kirsikkapuut kukkivat touku-kuussa, sen jälkeen kurjenmiekat ja atsaleat kukkivat. Nämä kolme kasvia tuovat kukkiessaan väriä puutarhaan. Myöhemmin ajattelin, että ne ovat kolme tärkeintä kukkaa suunnittelemassani puutarhassa ja niistä tulee puutarhan nimi, kolmen kukan puutarha.

Japanissa puutarhalle annetaan nimi, jossa on yleensä kolme kirjainta. Nimeen tulee en-pääte. En tarkoittaa puutarhaa. Nimi tulee jostakin puutarhan ominaisuudesta. Esimerkiksi jos puutarhassa on paljon mäntyjä, sen nimi voi olla mäntymetsä-en. Puutarha voidaan nimetä myös suunnittelijan mukaan. Kiinalaisissa kirjoitusmerkeissä on lähes aina kolme kirjainta, voi olla kaksi kirjaintakin. Halusin puutarhalle jonkin erilaisen, mutta kuitenkin helposti muistettavan nimen. Mihana-en tulee kolmesta kukasta. Sen lisäksi Suomessa naiset sanovat usein, että jokin asia on ihana. Miha-na ja ihana kuulostaa samalta, joten suomalaisten on ehkä helpompi muistaa puutarhan nimi. Kysyin pomoltani, mitä mieltä hän on nimestä. Pomoni mielestä nimi on hyvä, joten siitä tuli puutarhan nimi.

5. Miten esimerkiksi Hyvinkään kolmen kukan puutarha saadaan sopimaan ympäristöön?

Kaikki puutarhan materiaalit saatiin Suomesta ja siellä käytettiin vain suomalaista kiveä sekä Suomessa saatavia kasveja. Nämä sopivat hyvin suomalaiseen ympäristöön. Puutarha saa kuitenkin korostua hieman normaalista ympäristöstä, jotta se huomataan. Toivottavasti ihmiset ajattelevat, että suunnittelemani puutarha on vähän kauniimpi kuin tavallinen paikka. Lähes koko puutarha on tehty suomalaisista materiaaleista, mutta on muuten hyvin erilainen kuin suomalainen puutarha. Normaalissa suomalaisessa puutarhassa on siisti nurmikko, omenapuita ja marjapensaita. Puutarhat tehdään käytännöllisiksi ja hyödyllisiksi. Esimerkiksi omenapuusta saadaan syötäviä omenoita ja se on tärkeää.

Japanilaisessa puutarhassa ei kasvateta omenapuita tai muita syötäviä kasveja sen vuoksi, että niitä syödään. Japanilaiset eivät yleensä ajattele, että puutarhasta pitäisi saada syötävää. Japanilainen puutarha on perinteisesti ollut rikkaan ihmisen puutarha, jonne omistaja on halunnut mieleisensä maiseman pienoiskoossa. Jos matkustamme eri paikkoihin ja näemme kauniin maiseman, voimme haluta sellaisen omalle pihalle. Rikkailla oli varaa luoda puutarhaan haluamansa maailma, esimerkiksi oma meri, puro tai vuori. Sellainen ajatus japanilaisesta puutarhasta tulee ensin mieleen.

6. Oliko puutarhaan sopivien kivien valitseminen helppoa?

Kivien valinta oli helppoa, sillä kiviä oli iso kasa, josta sain valita minkä tahansa haluamani kiven. Tylsä kivi ja hieno kivi ovat selvästi erilaisia. Tylsä kivi on tasainen, eikä siinä ole kuvioita. Väri ei oikeastaan vaikuta, sillä kiven muoto on väriä tärkeämpi. Japanissa näin paljon japanilaisia puutarhoja ja kokemuksen perusteella erotan hienot ja tylsät kivet toisistaan. Japanilaisessa puutarhassa kiven täytyy olla kuin vuori tai saari, yksi osa luonnonmaisemaa. Jos kivi muistuttaa jostakin maisemasta, se voi tulla puutarhaan.

Kerroin työntekijöille, jotka työskentelivät kanssani, millainen on kaunis ja tylsä kivi. Katsoimme paljon kiviä yhdessä ja he oppivat tosi nopeasti huomaamaan hienot kivet. He valitsivat kiviä ja kysyivät minulta, ovatko ne sopivia. He osasivat valita hyviä kiviä. Ehkä suomalaisten on helppo huomata, millainen kivi on kaunis ja hyvä.

Japanissa jotkut harrastavat luonnonkivien keräämistä vuorelta tai joesta. Jos kivi on muodoltaan kaunis, se laitetaan kotona esille. Kivet valitaan todella tarkasti, esimerkiksi jonkin vuoren muodon mukaan. Kauniit kivet voidaan laittaa lautaselle tai itse tehdylle puutarjottimelle, joka laitetaan koristeeksi huoneeseen. Japanissa on olemassa sellainen harrastus. Tässä on sama idea, kauniit kivet otetaan koristeeksi puutarhaan. Huoneen koristelu kauniilla kivillä on suosittua Euroopassakin. Suomessa kivien keräily ei ole ehkä niin suosittu harrastus. On hauskaa ja mielenkiintoista valita luonnonkivistä omia, kauniita kiviä. Muiden työntekijöiden mielestä kiven valinta oli hauskaa. Kun olin mukana heidän autossaan, siellä oli paljon kauniita kiviä, jotka he olivat itse valinneet.

Riippuu kerääjästä, millainen kivi on kaunis. Joku voi haluta kerätä kiviä, jotka muistuttavat eläimiä. Hänen mielestään esimerkiksi linnun tai hevosen näköinen kivi on kaunis. Toiset taas haluavat kerätä kiviä, jotka ovat pyöreitä tai muistuttavat luonnon maisemasta. Eri ihmiset tykkävät eri jutuista ja keräävät erilaisia kiviä. Sellainen oma kivi, josta itse tykkää, on hyvä juttu.

7. Pitikö kivet asentaa tiettyssä järjestyksessä?

Ensin piirsin kuvan ja sitten kivet asennettiin mahdollisimman samalla tavalla kuin kuvassa. Jos oli vaikeaa selittää, millaisen kiven haluan niin piirsin kuvan. Kuvan avulla valitsimme yhdessä kiven ja se asennettiin paikalleen. Saatoin myös numeroida kuvassa olevat kivet ja sitten työmaalla merkitä samanlaisiin kiviin numerot. Työmaalla ohjasin kaivinkoneen kuljettajaa kivien asennuksessa, näytin mikä puoli on kaunis ja näytetään ihmisille. Kiviä käännettiin, kallistettiin ja ne asennettiin haluamaani korkeuteen.

8. Asuntomessualueella on kivimuuri, joka on rakennettu perinteisellä japanilaisella maanvyöryladontatekniikalla, joka on nimeltään kuzurezumi. Voisitko kertoa siitä?

Kuzure tarkoittaa vyöryä. Kivi vierii vuoren rinnettä alas ja jää vuoren juurelle. Toinen kivi tulee tukevasti edellisen kiven päälle ja tällainen muuri pysyy hyvin. Kuzurezumi-tekniikan esikuvana on luonto, sillä kivet pysyvät hyvin paikallaan. Alimmat kivet pitää kuitenkin tukea kivillä tai maalla.

Korkeuserot on ratkaistava ja jyrkkä paikka on vaarallinen. Täytyy tehdä jokin tukimuuri, joka voi tietysti olla betoniakin. Japanilaisessa puutarhasa tehdään luonnollisia tukimuureja ja siitä tulee kuzurezumi. Ensimmäiset kivet pitää asentaa tukevasti, eivätkä ne saa liikkua. Toiset kivet tulevat ensimmäisten kivien väleihin. Muurilla voi ratkaista korkeuseroja. Tekniikalla voi tehdä matalia, korkeintaan metrin korkuisia muureja. Voisi tehdä korkeampiakin muureja, mutta se on vähemmän suosittua. Metri on hyvä korkeus ja on mahdollista tehdä matalampikin muuri.

Kivien väliin jää paljon koloja, jotka voi täyttää mullalla ja istuttaa niihin kasveja. Japanissa kuzurezumimuuri on melko tavallinen, niitä on tavallisissakin puutarhoissa. Väleihin istutetaan esimerkiksi atsaleoja.

9. Millaista työskentely suomalaisten työntekijöiden kanssa oli?

Ensin oli ehkä vaikeaa selittää, miten kivet asennetaan. Myöhemmin opin selittämään siten, että he ymmärtävät mitä tarkoitan. Opimme yhdessä, mitä haluan. Opin millainen työ on helppo selittää ja ymmärsimme toisiamme hyvin.

10. Tarvitseeko kiviä hoitaa Hyvinkään japanilaisessa puutarhassa?

Kiviä ei tarvitse hoitaa, eikä pestä. Jos sammal kasvaa kiven päällä, se on hyvä juttu. Sammalen annetaan kasvaa. Jos kivi on rikki tai muuten vaarallinen, sitten sille täytyy tehdä jotain. Liikkuva kivi pitää asentaa uudelleen. Tällä hetkellä sille ei ole tarvetta, sillä kivet asennettiin huolellisesti.

Välillä olen nähnyt Suomessa, että kiviä ei upoteta ollenkaan tai että niitä upotetaan vain vähän maahan. Sellainen ei ole hyvä. Vaikka kivi olisi muodoltaan minkälainen tahansa, se pitää upottaa maahan. Kivi pitää upottaa niin paljon, että näyttää siltä kuin maan alla olisi iso kivi, josta näkyy vain pieni osa.

11. Miten luonnonkivilaatoitusta tulisi hoitaa?

Laattakivi on vähän erilainen kuin koristekivi. Jos se on piilossa sammaleen alla, niin sammalta pitää poistaa kiven päältä. Laatoilla pitää voida kävellä turvallisesti ja niiden pitää olla näkyvissä. Laattakiviä ei ehkä tarvitse hoitaa Mihana-enissä paljon. Jos keväällä laattakivi painuu maahan ja niihin tulee selviä korkeuseroja, silloin kiveä pitäisi nostaa. Laatoituksen pitää olla tasainen. Kiviä painettiin kaivinkoneella maahan, jotta ne ovat turvallisia.

12. Onko kompassikivillä erityisiä hoitovaatimuksia?

Kompassikivien päälle saa kasvaa sammalta. Idea kompassikivistä tuli minulta, se ei ole perinteinen japanilaisessa puutarhassa. Halusin että suomalaiset voivat nauttia kivistä, muuten se on ihan normaali kivi. Suomessa on paljon kiviä. Suomessa kivi on tavallinen, eivätkä kivet ole erityisiä. Japanilaisessa puutarhassa kivet ovat erityinen juttu, ne voivat symboloida luontoa tai olla muuten kauniita.

Ajattelin että kaikki suomalaiset eivät huomaa kauniita kiviä japanilaisessa puutarhassa. Ehkä ihmiset eivät katso kiviä niin paljon. Halusin että ihmiset katsovat kiviä ja huomaavat miten kauniita ja erikoisia ne ovat. Ajattelin, että millä saisin heidät huomaamaan kivet. Ehkä nimikkokivien avulla, tai että kivellä on merkitys. On hyvä, että ihmiset katsovat enemmän kiviä ja ovat kiinnostuneita niistä. Sen takia ajattelin, että mikä voisi olla kiinnostava kivi. Mahdollisuuksia on paljon, kivi voi olla vaikka hevosen, jonkin muun eläimen tai ihmisen muotoinen. Siitä ideasta tulee kompassikivi. Kompassikivi on ehkä kätevä puutarhassa, siitä näkee missä on etelä ja pohjoinen. Eri symbolit merkitsevät eri ilmansuuntia ja suomalaiset ymmärtävät ne. Siksi japanilaisessa puutarhassa on kompassikivet. Ne on helppo tunnistaa ja niiden ansiosta ihmiset katsovat enemmän kiviä. Samasta ideasta tulee suomalainen perhekivi. Puutarha tarvitsee tarinan. Kun kävelee puutarhassa, voi kertoa mistä ajatuksesta jokin muoto on tullut. Halusin että puutarhalla on oma tarina.

13. Miten askelkiviä tulisi hoitaa?

Askelkivien päällä ei saisi kasvaa sammalta, niiden pitää olla turvalliset kävellä. Pitää voida nähdä mihin astuu ja lammessa olevilla kivillä pitää kävellä varovasti.

14. Onko kilpikonnasaarien kivissä käytetty sidosainetta?

Ei ole käytetty sidosainetta. Multa on ehkä vähän valunut kivien välistä. Niiden päällä kasvaa sianpuolukkaa, jonka juuret sitovat multaa myöhemmin.

15. Miten kivistä ladottuja kilpikonna tulisi hoitaa?

Kivissä ei ole sidosainetta, joten jos ihmiset liikuttavat kiviä, niin ne pitää laittaa takaisin paikalleen. Sianpuolukan pitäisi pysyä soikion muodossa, se pidetään leikkaamalla muodossaan. Jos kivien välissä kasvaa sammalta, se on kaunista ja saa olla. Jos on hyvin kuivaa, sianpuolukkaa täytyy ehkä kastella alkuvaiheessa.

16. Miten valkoista soraa tulisi hoitaa?

Japanilaisessa zen-puutarhassa saarien ympärille haravoidaan sorasta rengas joka päivä tai joka viikko. Mutta tämä on puisto, joten en tiedä onko sitä mahdollista tehdä. Valkoinen sora ei saa joutua käytävälle. Soralle pudonneet lehdet haravoidaan pois, kuten normaalistikin. Koko puutarhassa on sama juttu, se täytyy pitää aina siistinä. Rikkakasvit pitää kitkeä pois.

17. Miten kivipuron ympäristöä tulisi hoitaa?

Kivipuutarha ei tarvitse paljon hoitoa, mutta siivoaminen ja rikkakasvien kitkeminen on tärkeää. Siellä on paljon isotuomipihlajia, jos ne kasvavat tosi isoksi, niin niiden ympärillä on hankalaa kävellä, jos oksat tulevat paljon kasvoihin. Isotuomipihlajia voi leikata, jotta niiden ympärillä on helppo kävellä. Muuten kivipuutarhassa on tavallinen hoito. Puron vastapainona on tuivio ja norjanangervo ja niitä leikataan normaalisti. Niiden pitää olla aina siistejä.

18. Onko kivilyhdylle erityisiä hoitovaatimuksia?

Japanissa kivilyhdyn katolla saa kasvaa sammalta ja se on hyvänäköinen japanilaisille. Sammalen kasvua odotetaan kovasti. Muuten kivilyhtyä ei tarvitse hoitaa erityisemmin. Joskus ihmiset varastavat lyhtyjen osia. Kivilyhty ei ole tehty yhdestä osasta, vaan se on yhdistetty useammasta kivistä. Katon päällä on yksi kivi, joka on tosi helppo ottaa pois, ellei sitä liimata paikalleen. Jos yksi osa puuttuu, se ei ole hyvä juttu.

19. Saako lammessa olla vesikasveja? Kuinka paljon niitä saa olla?

Vesikasvien määrä riippuu siitä, millainen maisema halutaan. Täytyy nähdä hyvin, missä on veden pinta. Siivoamisen pitää olla helppoa, tulee hyvin erottaa missä on paljon roskia. Lampea on hankala hoitaa ja se voi olla vaarallinen, jos kasveja on paljon. Ehkä 10 prosenttia veden pinta-alasta saa olla vesikasvien peitossa. Jos haluaa, että puutarhan lammessa on vain kurjenmiekkää tai jokin muu vesikasvi, sitten kasveja voi olla enemmän. Esimerkiksi puutarhan lampi voi olla nimetty vesikasvilammeksi, mutta siinä on paljon hoitamista, koska rikkakasvit pitää kitkeä. Lampi on vaarallinen, jos kasvit ovat kovin korkeita ja lapsi ei näe, että niiden takana on vettä. Siksi kasvit eivät saa olla liian korkeita, eikä peittävä koko rantaa.

20. Kuinka usein roskat tulisi poistaa vedestä?

En tiedä kuinka usein se tehtiin viime kesänä. Ainakin kerran viikossa pitää tarkistaa ja ottaa lampeen joutuneet roskat pois vedestä. Jos tulee paljon levää, se pitää ottaa pois.

21. Oliko lammessa levää viime kesänä?

Oli levää, mutta ensin sitä oli vähän. Myöhemmin levä hävisi virtaavan veden mukana pois lammesta. Sitä voi kysyä Terhiltä, ehkä hän tietää enemmän.

22. Millaista kasvillisuuden tulisi olla majan lähellä?

Japanilaisessa puutarhassa esimerkiksi käytävän lähellä, jossa kävellään paljon, kasvit on muotoiltu puolipallon muotoiseksi. Tavallisessa puutarhassa kun katsotaan ulos, talon lähellä olevat pensaat on muotoiltu myös puolipallon muotoiseksi. Kauempana kasvit voivat kasvaa vähän vapaammin, mutta niitäkin pitää leikata, jotta ne ovat siistejä. Joskus isossa puutarhassa kasvit saavat kasvaa luonnollisesti, ettei niitä leikata kovin paljon. Kuitenkin normaalisti puutarhoissa kasvit näyttävät luonnollisilta, mutta oikeasti niitä on leikattu.

23. Miten nurmikko tulisi hoitaa?

Ihan normaalisti, nurmikon pituus saa olla sama koko puutarhassa. Japanissa nurmikko on erilainen kuin Suomessa. Euroopassa nurmikko kasvaa voimakkaasti ylöspäin. Japanissa nurmikko kasvaa enemmän maanmyötäisesti ja on muutenkin erilainen. Nurmikko pidetään lyhyenä, sen pituus on noin 3 cm. Japanissa nurmikko kasvaa hitaasti, ei kovin paljon. Jos nurmikkoon tulee rikkakasveja, ne joko leikataan tai kitketään. Hankalaa sanoa, Japanissa lyhyt nurmikko on hyvä, tosin se vaatii paljon hoitoa. Japanissa nurmikko on keltaisempi kuin Suomessa tai Euroopassa. Mutta täällä nurmikko on kaunis.

Japanilaisessa puutarhassa tykätään sammalesta ja mielestäni nurmikossa saa olla sammalta. Jos nurmikosta näkee selvästi, että siellä kasvaa sammalta, se ei ole hyvä. Ehkä on parempi, että nurmikko ja sammal ovat erikseen. Jos nurmikossa kasvaa vähän sammalta, mutta se on muuten siisti, sitten se ei haittaa.

24. Miten nurmikko tulisi leikata kivien ympäriltä?

Jos nurmikko kasvaa kiven vieressä, Japanissa se leikataan saksilla. Koneella pääsee aika lähelle kiviä ja niiden ympäriltä voi siistiä nurmikon saksilla. Tosin Suomessa voidaan hoitaa tavallisesti, se on ehkä hyvä. Mutta Japanissa jos nurmikko on vaikeassa paikassa, se leikataan saksilla.

25. Onko mahonialla erityisiä hoitovaatimuksia?

Japanissa mahoniaa ei leikata paljon. En ole ainakaan nähnyt, että niitä leikattaisiin paljon.

26. Miten ja milloin atsaleoja tulisi leikata?

Japanissa atsalea kasvaa korkeaksi ja leveäksi pensaaksi, mutta se ei ole hyvä puutarhassa. Jos atsalea on muotoiltu pallon muotoiseksi, alaoksat eivät saa tarpeeksi valoa eivätkä kasva hyvin. Puolipallon muoto on parempi. Leikkaaminen aloitettiin päältä ja siitä edettiin alaspäin. Atsaleoja leikataan joka vuosi, koska ne kasvattavat joka vuosi uusia, vahvoja oksia. Atsalea pysyy halutun muotoisena säännöllisellä leikkaamisella. Suomessa käytetään eri atsalealajeja, joten leikkaamista ei voi tehdä samoilla ohjeilla.

Kukinnan jälkeen kasvi ei jaksaa kasvattaa vahvoja oksia, koska sen energia on mennyt kukkimiseen. Kaikilla kukkivilla puilla ja pensailta on sama juttu. Kasvin ollessa heikkona se voi saada jonkun kasvitaudin. Esimerkiksi lehden pinnalle voi tulla sienitauti, sellainen kasvisairaus on Japanissa kasvavilla atsaleoilla. Kukinnan jälkeen on hyvä leikata oksia pois, jotta ilma pääsee kiertämään oksien välissä. Hyvä ilmankierto ehkäisee sienitauteja. Atsalean ei tarvitse kasvaa paljon, koska oksia vähennetään. Kukinnan jälkeen kasvit lepäävät. Atsaleoja voi leikata joka vuosi kukinnan jälkeen vähän, jotta ne pysyvät halutun muotoisena.

27. Miten mäntyjä tulisi hoitaa ja leikata, jotta niistä saadaan sopivia bonsaimaisia puita?

Ensin mäntyjen täytyy saada kasvaa ja juurtua rauhassa pari vuotta, ennen kuin niitä voi leikata. Mihana-enissä mäntyjä on istutettu vinoon, jotta niistä saataisiin helpommin rungoltaan mutkittelevia. Ensin pitää odottaa mäntyjen juurtumista. Haluaisin tehdä männyistä bonsaimaisia, mutta ensin pitää keskustella asiasta kaupungin ja pomon kanssa, että voiko niin tehdä. Löysin netistä ohjeita männyn leikkaamiseen, tosin ne ovat japaniksi. Mutta varmasti löytyy myös englanniksi ohjeita, miten hoidetaan bonsaimaista mäntyä. Ohjeet ovat tärkeitä, koska mänty on japanilaisen puutarhan kuningas. Japanissa puutarhassa mäntyjen ei yleensä anneta kasvaa vapaasti, toisin kuin Suomessa.

Japanissa bonsai-männyn malli on luonnosta, mutta muotoja on paljon erilaisia. Yhden mallin nimi on chokkan, jossa on suora runko. Se voi olla hankala tehdä, sillä oksien välillä pitää olla tosi hyvä tasapaino. Toinen malli on mojogi, jossa runko ei ole suora. Puun tulee näyttää siltä, kuin se olisi hyvin vanha. Japanilaisen bonsai-männyn pitää näyttää vanhalta. Esimerkiksi jos puu on 10-vuotias, sen pitää näyttää paljon vanhemmalta. Bonsai-mänty, jossa on mutkainen runko, on helpompi tehdä kuin suorarunkoinen. Suorarunkoinen bonsai-mänty on Japanissa vähemmän käytetty, mutkarunkoinen on yleisempi. Bonsaipuille on erilaisia malleja, voi ol-

la myös monirunkoinen puu. Ihanteellisessa bonsai-männnyssä oksat ovat keskenään tasapainossa.

28. Kuinka korkeaksi männyt saavat kasvaa?

Mänty ei saa kasvaa liian isoksi. Suositussa japanilaisessa puutarhassa katsoin, että mäntyjen korkeus oli noin 2-4 metriä. Voi olla joskus isompikin, mutta isoa mäntyä on vaikea hoitaa. Japanissa mäntyjä hoidetaan paljon, jotta ne pysyisivät matalina. Neulasien pitää olla aina lyhyitä bonsai-männnyssä. Liian pitkät neulaset eivät sovi bonsai-männyn kokoon. Mäntyjä pitää hoitaa joka vuosi ja joko lyhentää tai poistaa uutta kasvua.

numero	muutos	päiväys	arkistotunnus
piirustustyyppi	RAKENNUSSUUNNITELMA	TWEB tunnus	1
kohteen sijainti	0028 METSÄ-KALTEVA	SUUNN.	Reini Parkkinen, Heikki Aho, Hashimoto, Erika Ekroos
LOUNATUULENPUISTO		PIIRT.	28.6.2013
toimenpide	ISTUTUSSUUNNITELMA, MESSUJEN JÄLKEEN	TARK.	Riitta Tikari
piirustuksen sisältö	ASEMAPIIRUSTUS	HYV.	liitty piirustukseen n:o
mittakaava	1:500	korvaa piirustuksen n:o	
koord.	Euref	korvattu piirustuksella n:o	
HYVINKÄÄN KAUPUNKI TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ KUNTATEKNIikka		piirustus n:o	muutos
		10024-904	